

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) ro polti mesečno Din 14
b) dostavljen, na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 30
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

Cene inseratov:
Za stolpna letna vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslani 16
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izveniški
ponedeljnik dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti ne vrnejo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Ured. telef. št. 50, uprava, št. 325.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 346 za oglase,
zagreb 39.011 in rajev 1063, prave in dunaj. 24.797.

Dr. A. Korošec:

Kaj sedaj?

Politično značijo ravnokar izvršene volitve, da so se Slovenci, Bunjevci in Hrvati enodušno izrekli proti centralizmu, katerega so nam srbske stranke, pomešane le s par Slovenci in Hrvati, z ustavo vsilile. Srbi, z izjemo Davidovičeve skupine, ki je za sporazum s Hrvati in Slovenci, so se izrekli za centralizem. Pri tem pa premoč srbskih mandatov ni popoln izraz dejanskega razmerja med Srbi in ne-Srbi, ker se je volilo na podlagi ljudskega štetja iz l. 1910. Bosanski muslimani so se pridružili Hrvatim in Slovincem, dočim je stališče makedonskega džemijeta in Nemcev danes še nesigurno.

Volitve so torej jasno očrtale dva tabora: tu proti centralizmu — tam za centralizem. Nedvomno je, da Slovenci, Bunjevci in Hrvati ne bodo zapustili svojega stališča, ker ga ne smejo in ne morejo. Izdali bi s tem svoje slovenstvo in svoje hrvatstvo. Ako se Srbi odpovejo centralizmu, se odpovejo s tem samo svoji velesrbski ideji, ki je samaposebi protivna lojalnemu ujedinjenju treh bratov v mejah ene države. Srbi ne izdajo srbstva, ako se odrečejo velesrbski hegemoniji in se postavijo kot ravnopraven element ob stran Slovencev in Hrvatov. Ali krenemo torej sedaj na pot notranje konsolidacije ali ne, je odvisno samo od Srbov. Ako se to ne zgodi, nas Slovencev in Hrvatov ne zadene nobena krivda.

Štiri leta ujedinjenja so pokazala, da Srbi ne znajo upravljati velike države, kakor je naša. To nam mora o tudi pošten centralisti odkrito priznati. Zato so Srbi tudi iz tega razloga dolžni, da iz teške situacije iščejo izhoda, ako nočejo upropasti državo. S svojo upravno nesposobnostjo odpravljajo vsak dan bolj Slovence in Hrvate od sebe. Samo iz tega se more razlagati žalostno dejstvo, da se tembolj odtujujemo, čimdalje smo skupaj. Srbi s svojim trdoglavim centralističnim stališčem samo ubijajo naše edinstvo.

Upanje, da se počasi navadimo srbske uprave, je popolnoma zaman. Slaba uprava ne uspava, ampak je silen pogon, da se Slovenci in Hrvati vedno bolj zavedamo svoje narodne individualnosti. Nihče tudi nima upanja, da se tekom bodočega časa centralna uprava, koje izvrševalci so skoro izključno Srbi, popravi. Zdi se nam, da ni za to tudi dovolj dobre volje. Sicer si ne moremo razlagati obžalovanja vrednega izreka dveh državnikov, dr. Vesniča in dr. Markovića. Prvi je bunjevskim poslancem, ko so zahtevali odpravo nekaterih velikih pravnih pregreškov, različen odgovoril, da se naj vrnejo pod Mažarsko, ako niso zadovoljni, a dr. Marković je slovenskim gospodarskim krogom povodom predprijav za pregovore z Avstrijo ozlovoljen svetoval vrtnitev v avstrijsko državo. Taki izreki zares ne kažejo mnogo državniške uvidevnosti in modrosti, še manj pa dobre volje.

Sedanje volitve so ustavno krizo privedle do viška. Na eni strani stojimo Slovenci in Hrvati z zahtevo, da živimo kot svobodni bratje skupaj, na drugi strani stoji Srbi, ki nas oklepajo z verigami centralizma ter nam nočejo dovoliti svobodnega diha. Torej dva strogo ločena tabora! Žalostno je zato, ako sicer ugledni minister Trifković — če so časniška poročila resnična — lahkomišelnost ob izidu volitev vzklila: »Situacija je lepa in čist! Če pride Radić, znači to, da nas bo 170, ki smo za ustavo.« Take šale v času, ko vse pričakuje od največje srbske stranke, da bo razumela resen položaj, niso na mestu. Situacija je danes bolj kritična kakor kdaj prej. Ustavna kriza je na višku, in za njo bi še samo lahko prišla državna kriza, češar nas Bog varuj.

Krona je dosedaj odločala v korist centralizma. Ko je Radić izdelal svoj ml avtonomistični načrt ustave, je moral s svojim kabinetom dati ostavko. Njegov naslednik dr. Vesnić je izdelal centralističen načrt, a ker ni bilo upanja, da ga bo mogel s svojo malo avtoriteto braniti, je padel in Pašić je prevzel zastopstvo centralizma. Ko je lansko jesen nastala možnost, da

pride Radić v parlament in z Davidovičem in drugimi strankami omogoči ustavni reviziji naklonjeno večino, se je razpustil parlament. Upamo, da bo krona upoštevala pomen izida, ki so ga podale ravnokar izvršene volitve.

Baroš, Delta in Brajdica žrtvovani.

Opatija, 21. marca. (Izv.) Paritetna komisija je imela včeraj zopet sejo. Dr. Rybač je izjavil, da jugoslovanska delegacija še ni izvršila svojega načrta o pristaniškem konzorciju. Nato so nadaljevali razpravo o raznih postranskih vprašanjih. Popoldne se je vršil sestanek reškega, vołoskega in kastskega župana, kjer so se posvetovali o trgovinskem prometu. Italijani so kakor na trnju, ker še vedno niso iztisnili iz jugoslovanske delegacije pristanka na reški konzorcij, čegar delokrog naj bi nedeljeno obsegal tudi Delto in Baroš. Izjavljajo, da mora v tem pozledu brezpogojno še tekom tega tedna priti do odločitve. Vest, ki jo je prvotno razširilo ljubljansko »Jutro«, da bo jugoslovanska vlada Italijanom na ljubo zamenjala dr. Rybača z dr. Zolgerjem, se doslej ne potrjuje. Sicer so pa isti viri vedeli poročati, da je dr. Zolger ponujeno nalogo odklonil.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Med posvetovalno komisijo in vlado je prišlo v vpra-

Pašić je izjavil v svojem belgraskem volivnem govoru, da imajo te volitve pokazati, ali hočemo revizijo ustave ali ne. Slovenci in Hrvati smo odgovorili odločno: Hočemo! Na Srbih je, da izvajajo iz tega posledice!

šnju reškega pristaniškega konzorcija do ostrega konflikta. Dočim so jugoslovanski člani paritetne komisije v Opatiji že danes odločno odklonili tozadevni italijanski predlog in dočim se je posvetovalna komisija postavila na isto stališče, zahteva belgrajska vlada, da se skupni konzorcij z Italijo, ki ne bi vseboval samo Baroša in Delte, ampak tudi Brajdico, na vsak način osnuje. To da zahtevajo prijateljski odnosi z Italijo. Tudi italijanski član paritetne komisije senator Quartieri je na današnji seji te komisije jugoslovanskim delegatom na njihove tozadevne ugovore izjavil, da je vprašanje konzorcija med Belgradom in Rimom že vnaprej rešeno. Brajdica, katere neoborno leni na našem ozemlju, ima seveda ostati pod jugoslovansko upravo, mora se pa vključiti v mešani pristaniški reški konzorcij. Z ozirom na stališče naše vlade prepustita posvetovalna komisija vso odgovornost za rešitev tega vprašanja naši vladi.

Radić ne gre v Belgrad.

Zagreb, 21. (Izv.) Dne 25. t. m. se zbira tukaj skupščina poslancev republikanske seljačke stranke. Radićevi pristaši izjavljajo, da bo Radić ta dan poskušal otvoriti hrvatski sabor. Naš dopisnik se je informiral glede tega pri Radiću, ki je izjavil, da za enkrat ne namerava iti v Belgrad, ker še nima take večine, kakor mu je potrebna. Čakal bo rajši še enih volitev

ki bo med tem časom pokrepil strankino organizacijo. Radić hoče koncentrirati svoje sile zlasti po vseh krajih izven banovine, to je v Bosni, Sremu in Dalmaciji, tako da bi imel za seboj vse hrvatske mandate, to se pravi, da hoče še znanprej pustiti šariti centraliste po prečanskih pokrajinah, dokler ne bodo popolnoma izmzgane.

Spahovci za avtonomijo.

Sarajevo, 21. marca. (Izv.) Tukaj zbere dr. Spaho v kratkem zaupnike avtonomistične muslimanske stranke, da sklone direktive za politično delo v skupščini. Trdi se, da stoji dr. Spaho na stališču, da ima njegov klub sodelovati v skupščini z dr. Korošcem. Dr. Spaho hoče proti centralistični vladi izvajati najstrožjo opozicijo in ne vstopi v nobeno vlado, katere se ne bo postavila na avtonomistično podlago.

Izjava Protića o položaju.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Stojan Protić je o položaju, ki je nastal vsled volitev, izjavil sledeče: Položaj je popolnoma jasn. Jaz sem v volivni borbi podlegel, toda moja politična ideja je zmagala. Narod je pokazal, da si želi rešitev državnega problema tako kakor jaz. Zdaj ni v skupščini nobenih nians, s katerimi bi se mogle delati najrazličnejše kombinacije, ampak si stojijo nasproti samo tri uvaževanja vredne velike struje: srbska radikalna, kakor jo predstavlja Pašić, hrvatska nacionalna, katero predstavlja Radić in slovenska avtonomistična, čije reprezentant je dr. Korošec. Pribičevićeva struja je postala popolnoma postranski faktor. Edina pravilna in pametna rešitev je v tem, da se Pašić sporazume z Radićem in dr. Korošcem. Če se to ne zgodi, bomo imeli pred seboj stari položaj s staro koalicio, katere bo prinesla državi še večjo škodo, nego jo je dosedaj. Ako se hočejo vodilni politiki nove skupščine temu izogniti, se morajo postaviti na tisto ustavno podlago, katero sem jaz vedno zastopal.

PONOVNE VOLITVE.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Radić nepravilnosti so odredene ponovne volitve v dveh občini: banjaluškega, v eni občini pančevskega in v eni občini belgrajskega volivnega okrožja. Na splošni položaj ti izidi ne bodo vplivali.

VOLITVE V TRETJI CONI.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Državni odbor odredi v kratkem dan, kdaj se imajo izvršiti volitve v tretji coni. Zdi se, da se bodo volitve vršile vsekakor v začetku meseca aprila.

Ministrska seja.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, katere so se udeležili vsi ministri razen dveh. Minister za notranje zadeve Vujičić je poročal o rezultatu volitev, nakar se je vnela daljša diskusija. Sklenilo se je, da zaenkrat ministri, ki niso bili izvoljeni, še ne demisionirajo. V političnih krogih se ta sklep ministrskega sveta na različne načine tolmači. V glavnem se misli, da ministrski svet neče v tem pogledu skleniti nič definitivnega, dokler se ne razčisti vprašanje s Stjepanom Radićem.

Demokrati ne gredo v koalicio z radikali?

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Danes sta se Pribičević in Davidović posvetovala o položaju. Kakor se zdi, sta se zedinila v tem, da demokratska stranka v nobenem slučaju ne stopi več v koalicio z radikali. Tudi Pribičević, ki je dosedaj najbolj bil za sodelovanje z radikali, noče baje sedaj ničesar čuti o sodelovanju z njimi. Demokrati upajo, da bo poleg drugih poedinih poslancev tudi Pucelj vstopil v demokratski klub, tako da bi le-ta štel do 60 poslancev.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) V mnogih tukajšnjih krogih se širi o vesti, da se med radikali in demokrati zopet sestavi koalicio. Vaš dopisnik se je o tem informiral pri merodajnih osebah in so mu le-te zagotavljale, da so te vesti brez vsake podlage. Tako radikali kakor demokrati odklanjajo koalicio, ker se boje, da bi v tem slučaju izgubili tla med svojimi volivci. Radikali mislijo na čisto druge kombinacije.

Sporazum v Nišu.

Sofija, 21. marca. (Izv.) Mešana srbsko-bolgarska komisija v Nišu je v soboto končala svoje delo. Dosegel se je popoln sporazum, ki zadovoljuje obe stranki.

Naročajte „Slovenca“!

Iz Poruhrja.

Pariz, 21. marca. (Izv.) Medzavezniška socialistična konferenca je sklenila odpotovati v Berlin komisijo, ki naj bi se dogovarjala z nemškimi socialisti zaradi eventualnih nemških predlogov glede rešitve reparacijskega vprašanja. V komisiji naj bi bili zastopani Angleži, Italijani in Belgijci.

London, 21. marca. (Izv.) Kakor poroča »Evening Standard«, bo lord Curzon te dni sprejel angleškega poslanika v Berlinu lorda Abernona, ki mu bo poročal o francosko-nemških dogovorih.

Düsseldorf, 21. marca. (Izv.) V düsseldorfskem okrožju se je zopet dogodila velika železniška nesreča. Tovorni vlak, ki ga je vodilo francosko moštvo, je trčil z nekim drugim vlakom. Sedem francoskih vojakov je mrtvih.

Bukarešt, 21. marca. (Izv.) Poročila, ki so jih objavili dunajski listi o pretepih v romunski zbornici ob priliki ustavne debate, so neresnična.

Düsseldorf, 21. marca. (Izv.) Predsednik višje pošte in direkcije v Düsseldorfu so Francozje izgnali.

GENERALNA STAVKA ČESKIH RUDARJEV ODGOĐENA.

Praga, 21. marca. (Izv.) Danes se je vršila v ministrskem predsedstvu seja, na kateri so razpravljali o konfliktu v premovalni industriji. Zveze premovalnih delavcev so sklenile sklicati za 24. t. mes. novo državno konferenco, ki bo sklepala o nadaljnjih korakih. Vsled tega je generalna stavka, ki je bila določena za prihodnji petek, odgođena. Stavka v ostravskem revirju traja dalje.

IZJAVA ANGLEŠKEGA FIN. MINISTRA.

London, 21. marca. (Izv.) Finančni minister Baldwin je izjavil, da je Angliji predvsem potrebno delo in mir. Francoskega stališča, ki zahteva predvsem varnost meje, Anglija sicer ne odobrava, ampak ga razume. Anglija sama bi rada mnogo žrtvovala, samo da bi bilo že enkrat rešeno reparacijsko vprašanje in vprašanje dolgov.

London, 21. marca. (Izv.) Spodnja zbornica je odobrila kredite za bližnji vzhod.

LJENIN.

Berlin, 21. marca. (Izv.) O Ljenuvem zdravstvenem stanju poročajo, da je desna noga boljša, govorica pa je še težka.

POŽAR NA BORZI.

London, 21. marca. (Izv.) V Tokiu je pogorelo borzno posloplje.

Tržaško pismo.

Trst, 20. marca 1923.

Volitve v Jugoslaviji in Italijani. Z velikim zanimanjem so sledili tudi Italijani, posebno pa tržaški politični krogi volivnemu gibanju v Jugoslaviji. Z neprikritim veseljem oznanjajo danes časopisi »Pašičevo zmago«. Novo upanje jih navdaja; govori so, da se bodo sedaj za nje ugodno rešila vsa še viseča vprašanja med Italijo in Jugoslavijo, zlasti pa reško vprašanje in trgovinska pogodba. »Piccolo« piše: »Čeprav je prezgodaj govoriti o programu bodoče vlade, vendar je gotovo, da bo imel za podlago v notranjosti ozdravljeno ekonomsko-finančnega položaja s pomočjo močne politike, kakor jo zahteva javnost po l vtišom uspehov Mussolinijevih in vzpostavljeno pristranskih odnosov z Italijo in končno rešitev ital-jugoslovanskih pogajanj za trgovinsko pogodbo in reško vprašanje.« V Rimu smatrajo Pašičevo zmago za dober znak, da se bodo trgovska pogajanja hitro in ugodno rešila. — Ali bo g. Pašić res hotel uresničiti ta italijanska pričakovanja na škodo vsega jugoslovanstva?

Novi tržaški škof. Kakor doznajemo iz dobrega vira, bo imenovan za novega tržaškega škofa, dosedanj pado-vanski škof Alojzij Pelizzo. (Peliz.) Škof Pelizzo je bežeški Slovenec; govori torej naš jezik. Star je 63 let. Mnogo let je bil član družbe sv. Mohorja. Bivši tržaški škof Bartolomasi je bil, kakor znano, tudi vojaški škof. Sedaj pa je to čast odložil. Na

njegovo mesto je papež imenoval msgr. Mihaela Ceratija.

Kontraband na veliko. Tvrda likerjev bratje Ricci ima svoje skladišče v prosti luki. Da bi ne bilo treba plačati pri izvozu iz proste luke carine, so se posluževali velikega voza, kateri je imel iz dolbene hlode, v katere so vlili špirit. Vlada je oškodovana za ogromne vsote, ker so izvažali špirit že dolgo časa na ta način. »Skrivnost« je baje izdala franci neka ženska. Brata Ricci, ki sta »markija«, sta v ječi in nekateri njihovi uslužbenci. Po mestu se pa govori, da se jima ne bo nič hudega zgodilo, ker sta velika »patriot«. Za smeh. »Slovenec« je prinesel neki dan poročilo o nekem Pucljevem shodu, na katerem je ta kmetom, ki ga niso hoteli poslušati, pokazal osle. Drugi dan je prinesel »Piccolo« iz Ljubljane »izvirno brzojavko«, kjer je svojim čitateljem pripovedoval, da je šel bivši minister Bucely, ker ga kmetje niso hoteli poslušati, na semenj (ki se je ravno tisti dan tam vršil), pobal tam enega osla (pa pravega četveronožnega) ga vlekel na oder in pokazal neumnim kmetom. — Tako je prekoračila Pucljeva slava v pomnoženi izdaji jugoslovanske meje.

»Piccolo« je prinesel pred dnevi brzojavno poročilo iz Splita (ki leži menda nekje v Jugoslaviji), da so tam zopet vpostavili italijansko službo božjo, katere se je udeležila velika množica ljudstva. Poročilo je hotelo najbrž povedati, da se zopet vrše italijanske pridige. K temu nimamo mi, Slovenci v Julijski Krajini nič drugega pripomniti kot le to, da pri nas pa naše oblasti mečejo slovenske pridige in njimi seveda tudi Slovenci iz božjih hramov; ne da bi se cerkveni predstojniki temu upirali. To samo registriramo, nič ne tožimo, ker ni na svetu nikogar več, na kogar bi se mogli zaupno obrniti in ki bi hotel in mogel pomagati do najprimitivnejših pravic nam, presrečnim Slovanom v svobodoljubni in pravični Italiji.

Ob dveletnici aneksije Primorja.

V torek ob pol 6. uri je priredila akademsko omladina ljubljanske univerze manifestacijsko zborovanje pred samo univerzo. Okoli plošče, vzdane sredi vhodne ograje v bridek spomin zasedbe našega Primorja, se je zbrala številna akademska omladina in z njo polno občinstva. V imenu ljublj. akad. društva je otvoril zborovanje tehnik Ljubo Jurkovič, ki je izjavil, da celokupna akad. omladina bridko občuti dejstvo zasedbe našega Primorja. Ta bridkost mu nalaga dolžnost javno manifestirati in vzbuditi in naših srei in umu odločno voljo edinosti našega celokupnega naroda. Nato je fil. Franjo Bašič očrtal zgodovino diplomacije, ki je vodila do krivične zasedbe. Naj naš narod čuva svetinje, ki se bliščejo našemu narodu preko državne, pa vendar to stran narodne meje. Naš narod naj se zaveda, da mora prednjačiti narodnostna meja pred državno. Dalje dobi besedo jurist Dekleva, ki je z bridkim čustvovanjem opisal trpljenje in muke in grozote, ki jih mora naš narod preko drž. meje pod krutim in strupenim tujčevim jarmom prenašati. Tudi našemu rodu pride dan osvete. Manifestačno zborovanje je zaključil jurist Levstek Andrej. V navdušenem govoru je spominjal manifestante na podlo, zvičajno in za tujca skrajno nečastno postopanje za časa zasedanja in ravnanje z našim narodom, ki je bil v zgodovini pogumen dovolj, da je znal in mogel braniti svoje interese, katere bo pa

mogel in znal tudi v bodoče. To naj veruje ves naš narod tu in preko drž. meje.

Ob sklepu so manifestantje sprejeli resolucijo, naj Belgrad protestira proti zatiranju našega naroda v Primorju in čuva odločno pravice našega celokupnega naroda. Ko je pevski zbor akademikov odpel na balkonu univerze našo drž. himno, so v formirani povorki manifestirali akademiki po ulicah za naše dedne pravice.

Naraščanje protiverskega fanatizma boljševikov.

»Rulj« prinaša sledeče vtise neke osebe, katere je tri leta živel v neki vasi moskovske gubernije:

Preganjanje duhovščine in sploh verstva postaja vedno bolj ostro in sistematično. Na deželo se pošiljajo celi zaboji posebnih letakov in knjižic, katere neverjetno surovo in nesramno zasmehujejo duhovščino, cerkvene obrede in celo izveličarja. Ljudske šole prirejajo gledališke predstave, v katerih se zasmehuje vsako versko prepričanje. Oblasti razveljavljajo cerkvene praznike. Vse to vpliva po večini na mladino, katere govori: »Čemu naj neki grem v cerkev, kjer se vsak dan ponavlja eno in isto? Bom šel rajše v kino.« Število kinematografov je neverjetno naraslo in predstave so vedno razprodane. Slike zasmehujejo in oponašajo cerkvene obrede ter zasebno življenje vernikov in duhovščine. Vkljub temu ljudstvo še vedno noče pripoznati necerkvenih porok in tudi krati deco kakor poprej.

Ponekod so boljševiki otvorili otroška zavetišča. Prvi pogoj za sprejem otroka v zavetišče je obljuba roditeljev, da otrok ne sme nositi križca (katere nosijo Rusi na vratu). Komisar narodne prosvete kontrolira po svojih odposlancih učiteljska stanovanja: ali nimajo prepovedanih verskih predmetov, na primer svete slike. Neka učiteljica je izgubila službo, ker je priglala v svoji sobi lučko na predvečer praznika!

»Rdeči Božič« je bil izzval, kakor smo že poročali, krvave poulične boje. Z ozirom na to je sklenila Zveza komunistične mladine praznovati »rdečo Velikonočo« samo v klubih. Iz načrta, katerega prinašajo moskovska »Izvestija«, je razvidno, da ne bo več bogoslužstva na ulici. Začetkom praznikov bo večer Kopernika. Na programu sta dve točki: 1. »večno sovraštvo duhovščine napram znanosti« in 2. »protislovja med znanostjo in Biblijo« (ustvarjenje sveta, Jozua in dr.). Na velikonočni predvečer priredijo vse zveze komunistične mladine predavanja o »sovrastvu cerkve napram delavcem« (cerkveni sobor in patriarh Tihon pred sodiščem) ter priredijo posebno marionetno predstavo »Vstajenje«. Na velikonočni dan se vrši povsod predstava nove komedije: »Kako sem postal brezbožen«.

Sovj. vlada sistematično zapira pravoslavne cerkve, če je v stanju uradno ugotoviti »maloštevilnen obisk« ali kakšen prestop k župnijskega sveta. Zadnjič je bila zatvorjena v Moskvi cerkev Vnebohoda, ker so verniki z lastnimi sredstvi podpirali zaprtega župnika, kateri je dobil 8 let ječe radi odpora proti oddaji cerkvenih dragocenosti.

Katoliški nadškof Cieplak in več katoliških župnikov, kateri so dospeli v Moskvo iz Petrograda na zahtevo revolucionarskega sodišča, so bili aretirani v stanovanju dekana moskovske katoliške cerkve in odpeljani v ječo. Pričakuje se velik proces

proti katoliški duhovščini. Več duhovnikom grozi smrtna obsodba.

»Rulj« poroča iz Moskve, da pride patriarh Tihon pred sodišče takoj po otvoritvi seji cerkvenega sobora. Končna odločitev vprašanja je prepuščena osrednjemu komiteju ruske komunistične stranke, kateri bo o njem poročal na predstoječem zborovanju strankinih zaupnikov.

Politične vesti.

✚ Mandat dr. Korošca. Dr. Korošec je bil izvoljen kot nosilec liste SLS v štajerskem in kranskem volivnem okrožju. Po želji svojih starih volivcev na štajerskem in po nasvetu strankinega izvrševalnega odbora bo obdržal mandat na štajerskem. Po volivnem redu pripade na Kranskem prosti mandat kandidatu SLS v Belokrajini Nemančiču, ki je dobil 2602 glasova.

✚ Glavobol. »Slov. Narod« pledira za osnutek »naprednega« bloka. Jutri se bo zavzel zopet za kako drugo, morda »najnaprednejšo« stranko, ki jo bodo pa slovenski volivci ravnotako odklonili kakor so »napredno«.

Ubogi radikale! »Velika je škoda, da slovenski radikalec še nimajo svojega zastopnika v klubu NRS in v vladi.« Ta vzdih je prišel iz ust g. A. Gabrščku v soboto na sestanku Primorcev v Mariboru, še predno je zastopnik »slovenskih radikalcev« v vladi dr. Zupanič odstopil. Za ta kompliment se bo g. minister Zupanič g. Gabrščku lepo zahvalil.

✚ Protičev poraz. Protič nasilni agitaciji oficijelne radikalne stranke ni podlegel samo v kruševškem okraju, ampak tudi v novosadskem, kjer je imel še največ upanja, da bo izvoljen. V novosadskem volivnem okrožju so dobili namreč radikalec 13.529 glasov, demokratje 4217, socialdemokratje 4722, Nemci 5431, Protič pa samo 3445 glasov.

✚ Mandat Trumbića in Smodlake. Belgrajska »Tribuna« poroča, da po dosedanjih ugotovitvah siedi, da dr. Trumbić in dr. Smodlaka po vsej verjetnosti ne dobita nobenega mandata.

Novice iz Amerike.

Morilec napadli slovenskega župnika v Ameriki. V slovensko župnišče v Pueblu, Colo., sta koncem meseca februarja prišla dva mlada moška in vprašala po župniku P. Cirilu Zupanu. Kaplan A. Mlinar je moškama velel stopiti v prvo sobo. Ta dva sta pa brez vprašanja šla dalje v župnikovo sobo. Ker se je kaplanu njuno obnašanje zdelo čudno, jima je sledil. Prišedši v župnikovo sobo je eden moških potegnil revolver. Tedaj je priskočil kaplan Mlinar ter se je med štirimi možmi pričela borba na življenje in smrt. Po naporu vseh sil se je kaplanu končno posrečilo razorožiti oba napadalca, ki sta nato pobegnila. Župnik p. Ciril je dobil silen udarec na glavo ter se je že med bojem splazil na plano, misleč, da ga je zadel strel iz revolverja. Kdo sta bila napadalca in kdo ju je najel za morilski napad, niso mogli dognati. Govorila sta angleško.

Slabi časi za naše farmerje v Ameriki. V ameriškanskih slovenskih listih čitamo pritožbe slovenskih farmerjev nad nizkimi cenami poljskih pridelkov in visokimi cenami obleke, obuv in drugih vsakdanjih potrebščin. Pšenica prve vrste je po 86 centov funt, rž 59 centov, smetana 36 centov, torej po tisti ceni, kakor pred vojno; cena goveji živini pa je celo za polovico nižja nego pred vojno ter se prodaja po 1—6 c

funt žive teže. Obleka, obutev, sladkor, orodje so pa za 25—100 odstotkov dražji nego pred vojno. Zato sedaj mnogi farmerji prodajajo svoje farme in kdor ima denar in veselje, more poceni priti do farme in vprežne živine.

Hindujci izključeni od ameriškega državljanstva. Najvišje zvezno sodišče v Washingtonu je nedavno razsodilo, da Hindujci ne morejo postati ameriški državljani, ker niso belega plemena.

Amerika proti nespodobnim plesom. Minnesotska državna zbornica je sprejela predlog, ki po celi državi prepoveduje nespodobne ples. Lastniki dvoran, ki bodo dovolili v svojih prostorih kak nespodobni ples, bodo strogo kaznovani. Država Arkansas pa pripravlja zakon, s katerim prepove vse zabave in športne prireditve ob nedeljah, ki da je Gospodov dan in se mora kot tak praznovati.

Štajerske novice.

š Zalec. Ker se je po nasprotnih listih toliko bobnale, kako popularen je g. kandidat Pika, povsem javnosti, da je v župniji Zalec, ki so si jo nasprotniki skozi veliko desetletij prisvajali kot svojo liberalno trdnjavo, Samostojna dobila v obeh občinah Zalec in Petrovče 163 glasov, Kmetška zveza (SLS) pa 431 glasov. Nad vsemi nasprotniki skupaj je torej v Zalcu naša večina 127 glasov. SKS namreč v Zalcu ni dobila 191 ampak le 131 glasov. S tem je popularnost g. Pika dovolj označena.

š Tatvina v vlaknu. Na kolodvoru na Zidanem mostu je bila Jožetu Semuliču iz žepa ukradena črna usnjata listnica, v kateri je imel 2500 lir in nekaj dinarjev.

Volivni izidi v Sloveniji.

VOLIVNI OKRAJ KOČEVJE.

Velike Lašče: SLS 58, SKS 75, JDS 6, NSS 1, SSDL 1, SSJ 143.

Dvorska vas (Sv. Gregor): SLS 302, SKS 49, NSS 2, NRS 1.

Karlovica (Lužarji): SLS 168, SKS 18, NSS 4, JDS 1, SSJ 4.

Rašica (Turjak): SLS 192, SKS 29, NLS 1, NSS 2, JDS 3, SSDL 3, NRS 1, SSJ štiri.

Mozelj: SLS 47, SKS 67, NLS 1, JDS 4, NRS 62, SSJ 1.

Zlebič (Sušje): SLS 205, SKS 18, NLS 5, NSS 7, JDS 11, SSDL 11, SSJ 1.

VOLIVNI OKRAJ LJUBLJANA-OKOLICA.

Zelimlje: SLS 123, SKS 114, NLS 5, NSS 1, JDS 11, SSDL 3, NRS 1, SSJ 1.

VOLIVNI OKRAJ NOVO MESTO.

Velika Loka: SLS 192, SKS 156, NLS 9, NSS 4, JDS 6, SSDL 3, SSJ 1.

Zagradec (Ambrus): SLS 362, SKS 45, JDS 13, SSDL 5, SSJ 1.

VOLIVNI OKRAJ CELJE.

Zalec (pravilni izid): JDS 14, SLS 190, Novačan 13, SKS 131 (ne 191), SSDL 2, Nemci 2, SSJ 15, NSS 5.

Petrovče: JDS 8, SLS 241, Novačan 1, SKS 32, NSS 1, Radič 1, Nemci 6, SSJ 70, NRS 1.

VOLIVNI OKRAJ LAŠKO.

Jurkloster: JDS 14, SLS 219, Novačan 8, SKS 35, Nemci 2, Radič 16, SSJ 1, NSS 2, NRS 2.

VOLIVNI OKRAJ ŠMARJE.

Dobje: JDS 2, SLS 246, Novačan 5, SKS 1, SSDL 1, Radič 2, NSS 2.

Sv. Vid: JDS 1, SLS 246, SKS 5, SSDL 1, NSS 1.

Planina: JDS 2, SLS 109, SKS 9, Radič 1, NSS 4.

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 37 Angleški spisal H. G. Wells. — Poslovenil — e —.

(Dalje).

V hipu sem spet sedel, seleniti so bežali na vse strani v modrikasto temo. — Siloma sem raztrgal sklepe na verigi, ki se mi je ovijala krog nog, in sem skočil po koncu. Spet je privrsla sulica mimo mene. Planil sem v smeri, odkoder je prišla. Vse je bežalo.

Obrnil sem se torej h Kavorju. Se vedno je stal ob potečiču, vlekval za verige in blebetal nerazumljive reči o svoji novi misli.

»Za menoj« sem mu zaklical.

»Moje roke!« je odgovoril.

Prišel je blizu in držal roke predse. Lotil sem se njegovih verig.

»Kje so?« je šepnil.

»Pobegnili so. Pa vrnili se bodo. Sulice mečejo! Kod bova bežala?«

»Za svetlobnim potečičem. V predor. Ne?«

»Dale«

Roke je imel proste. Pokleknil sem in mu začel odpenjati še tudi okove na nogah.

Bzzz — plač, je nekaj priletelo in padlo v potečič, da so se blesteče se kapljice kakor iskre razkropile na vse strani. — Daleč nekje na desni sem čul žvižganje in cviljenje.

Tudi noge sem mu razvezal. Stisnil

sem mu verigo v roke in mu zaklical: »Udarite s temle« in že sem planil v velikih skokih po poti koder sva prišla malo prej. Čul sem, kako je Kavor skakal za menoj.

In kako sva skakala!

Na zemlji skoči človek kvečjemu dva, tri metre daleč in komaj da poskoči od zemlje, že pade spet na zemljo nazaj. Na mescu sem skočil šestkrat dalje in nekaj sekund je trajalo, da sem zopet dosegel tla.

Naglo je torej šlo. Kmalu so se zožile stene in tudi strop je bil nižji. V predoru sem bil. Zmanjšal sem skoke, da ne bi z glavo butnil ob skale.

Pri ovinku sem obstal in se obrnil.

Za menoj je pridiral Kavor. Pri vsakem skoku je pljusnil v svetli potok in nazadnje se je zaletel vame.

Oprijela sva se drug drugega, za trenutek sva bila sama, nobenega sovražnika ni bilo blizu.

Lovila sva sapa in v kratkih, pretrganjih stavkih sva se posvetovala.

»Vse ste pokvarili!« je tarnal.

»Neumnosti! — Odpor ali pa smrt v prepadu — to sva imela na izbiro!«

»Kaj pa sedaj?«

»Skriti se morava!«

»Kako?«

»Teme je zadosti todle«

»Pa kje?«

»V enem postranskih rovov!«

»In potem —?«

»Bova premišljevala.«

»Dobro! Naprej!«

Stopila sva.

Ni bilo dolgo, pa sva prišla do stranskega rova. Temen je bil. Kavor se je ustavil.

»Se skrijeva tule —?« sem vprašal.

»Tema je v rovu!«

»Vaše noge so mokre. Bredli ste po svetlobnem potoku. — Svetili nama bodete z nogami!«

»Ampak —!«

Glasovi so zadoneli sem iz glavnega predora, posebej sva čula glas, kakor bi kdo udarjal po bronasti plošči. Seleniti so nama bili za petami!

Pohitela sva po temnem stranskem rovu. Kavorjeve noge so nama svetile.

»Najina sreča je,« sem sopihal, »da so nama sezuli čevlje in da sva bosa. Težki čevlji bi delali močen ropot po tehle jamah. Čuli bi naju!«

Naprej sva sople in male korake sva delala, da ne bi trčila ob strop. Glasovi so zamrli za nama, zdelo se je, da sva varna.

Ustavil sem se in pogledal nazaj, odkoder sem čul rahli pad — pad Kavorjevih bosih nog.

»Bedford!« je šepetal, »Bedford! Ali se ne sveti tamle pred nama —?«

Izprva nisem videl ničesar. Pa ko sem se obrnil h Kavorju, sem opazil, da odstopajo njegova ramena in njegova glava osvetljena z rahlim polumrakom od temnega ozadja. Luč, ki je padala nanj, je bila ble-

dosive barve — podobna slabotni dnevni luči. Kavor je to opazil še prej nego jaz in zdelo se mi je, da se je tudi njemu zbudilo isto divje upanje kakor meni.

»Bedford!« je šepetal in njegov glas se je tresel, »tule luč —! Ali ni —?«

Ni si upal izgovoriti. Molčala sva.

In stopil je po rovu naprej, vabljeni, svobodo obljubujoči luči nasproti.

Z utripajočim srcem sem šel za njim.

XV.

Na begu v svobodo.

Bledosiva luč je prihajala vedno bliže in je bila kmalu tako močna kakor Kavorjeve svetlikajoče noge. Rov se je razširil v jamo in iz njenega oddaljenega kota je prihajala bleda luč.

Nekaj sem opazil, kar je pognalo moje srce v burno utripanje.

»Kavor,« sem vzkliknil, »od zgoraj prihaja!«

Ni mi odgovoril, le naprej je hitel.

Ni bilo dvoma več — v jamo je svetila srebrnobleda svetloba dneva.

V trenutku sva bila na mestu.

Svetloba je prihajala skozi skalnato razpoko v stropu in ko sem pogledal kvišku, mi je kanila kaplja vode na obraz. Prestrašil sem se nekoliko in stopil v stran in druga kaplja je z višine padla blizu mene na tla.

»Kavor,« sem dejal, »ako me dvigne te, pa bom dosegel razpoko!«

Vollni okraj DOLNJA LENDAVA

Volišča	Stevilo volivcev	Stevilo oddanih glasov	JDS	SLS	SRS	SKS	SSDL	Nemci	SKRS	SSJ	NSS	NRS
Beltinci	818	634	10	423	4	30	6	5	106	8	3	39
Bogojina	659	514	7	445	—	8	—	2	16	2	4	80
Bratonci	459	403	7	365	1	5	20	—	1	2	—	2
Čentiba	357	309	19	32	2	5	1	6	290	10	1	8
Črenšovec	850	784	6	735	2	1	4	1	27	3	2	3
Dobrovnik	723	556	4	20	3	100	4	18	341	7	5	54
Dol. Lendava	877	472	40	69	1	16	2	13	286	9	12	24
Gaberje	717	540	4	112	2	2	1	16	373	16	6	8
Gomilica	401	364	2	326	—	3	—	—	12	3	2	16
Kobilje	465	374	16	105	2	10	6	4	177	10	24	20
Melinci	585	487	5	301	2	8	—	3	152	9	1	6
Turnišče	737	596	2	521	2	22	1	1	35	1	1	10
Vel. Polana	403	318	1	194	2	7	1	2	104	6	—	1

Vollni okraj MURSKA SOBOTA

Volišča	Stevilo volivcev	Stevilo oddanih glasov	JDS	SLS	SRS	SKS	SSDL	Nemci	SKRS	SSJ	NSS	NRS
Murska Sobota	913	618	107	149	1	48	6	4	133	7	43	120
Bakovec	580	—	25	350	2	18	3	1	39	3	4	7
Martjanci	722	574	27	224	—	29	4	14	226	14	4	32
Jokovec	833	512	83	80	2	63	3	10	299	9	7	16
Bodenci	598	522	29	49	—	6	2	19	380	13	2	22
Cankova	544	398	46	147	1	45	3	1	138	1	12	4
Domanjševci	294	220	6	7	4	135	3	2	41	3	7	12
Fukšinci	464	363	5	287	—	5	5	4	73	7	6	1
Gederovci	262	241	11	147	1	7	1	1	45	7	4	17
G. Lendava	799	516	37	277	6	17	7	13	98	11	21	9
G. Petrovci	664	489	91	24	2	106	4	5	246	5	4	2
Gerlinci	373	267	15	212	3	11	—	2	11	2	10	1
Hodoš	665	336	161	16	1	16	6	3	110	2	4	17
Kupšinci	363	298	17	109	4	53	—	5	77	2	5	26
Kančevci	180	143	9	12	—	49	2	2	66	2	—	1
Križevci	642	435	24	15	—	88	3	13	271	7	6	8
Kruplinski	415	317	30	109	3	6	4	1	131	6	11	6
Kuzdoblanja	572	366	33	94	1	9	2	7	196	16	4	4
Markovec	394	241	43	86	3	31	4	4	64	3	1	2
Moščanci	265	201	3	8	—	24	2	4	143	8	4	5
Pečarovec	535	427	58	98	4	41	2	17	185	6	4	12
Predanovec	338	291	15	4	—	26	1	8	222	4	—	11
Pucenci	525	433	108	92	—	44	1	9	165	9	2	3
Sv. Jurij	745	395	68	199	4	8	4	6	90	8	2	6
Tišina	416	323	51	199	—	9	1	3	46	2	5	7

Dnevne novice.

— Papeško odlikovanje gospoda knezoškofa ljubljanskega. Sv. oče papež Pij XI. je v bremu z dne 9. februarja 1923 imenoval g. knezoškofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča za prisednika papeškega prestola (assistens sollo pontificio et comes Romanus).

— Nove draginske doklade duhovnikov. V zadnje objavo v »Slovenec« z dne 18. marca 1923 se je vrnilo več motečih tiskovnih napak. Pravilno se mora glasiti: K prijavi, ki jo je izpolniti, se pripominja, da je pod št. 3 A) kot ustanovna zemljišča razumeti zemljišča, ki so ustanovljena k nadarbinu kot dohodek duhovnika, in parlem congruae. Zemljišča, ki so varščina mašnih ustanov, ne spadajo semkaj, ker se dohodek delijo med razne prejemnike. — Glede računanja mere velja: en oral je 57.55 arov = 0.5755 ha.

† Tomo Šorli. Dne 20. t. m. je umrl v Podgradu v Istri notar Tomo Šorli. Fašisti so ga zadnji čas hudo preganjali, ker je bil odločno narodnega prepričanja.

— Ljudski dnevnik je včeraj prenehal izhajati, ne da bi se bil poslovil od svojih cenjenih »naročnikov«.

— Novi zvonovi na Viču. Na cvetno nedeljo ob 11. uri dopoldne se bodo pripeljali na Vič za župno cerkev trije novi zvonovi. Veliki zvon C je vtila zvonarna na Jesenicah iz jekla, ostala dva D in E pa zvonarna strojnih tovarn v Ljubljani iz bronu. Skupna teža zvonov znaša okrog 4.300 kg, cena pa 600.000 K. Za pokritje so farani dosedaj nabrali že nad pol milijona kron. — Zvonove bo popoldne ob pol 2. uri posvetil na Viču preč. g. kanonik Dr. Mihael Opeka, ki bo imel tudi cerkveni govor. — Po končanem cerkvenem opravilu bo zvonove potegnili v zvonik g. Jerman. Zvečer upamo, da bomo že mogli poslušati zvonjenje, katero cela župnija tako željno pričakuje.

— Železniška zveza Slovenije z morjem. V tej zadevi je gradbeni ravnatelj, inženjer Anton Klinar podal strokovni referat na seji združenih upravnih svetov dolenskih železnic, vrhniške ter tržiške železnice v Ljubljani dne 23. januarja t. l. Iz tega obširnega referata posnemamo zgolj v informacijo javnosti sledeče: Gre za to, ali je bolj v interesu dežele in države ter je z železniškoprometnega, narodno-gospodarskega in finančnega stališča priporočati gradba projekta Kočevje—Brod Moravice (Musilova proga) ali projekta Kočevje—Stari trg—Vrbovsko (Klodičeva proga). Po temeljitih strokovnih ekspozicijah gradbenega ravnatelja A. Klinarja so se člani združenih upravnih svetov soglasno pridružili njegovemu mnenju, da je 1. najugodnejša, najcenejša in gospodarsko najbolj priporočljiva zveza Slovenije z morjem, to je z Bakrom in Reko, ona, ki jo projektira Musil iz Kočevja čez Brod na Kolpi na Brod—Moravice. Vsled deloma uporabljenega 25% vzpona nekoliko višji stroški obrata ter vzdrževanja železniške proge in voznega parka se bodo več nego paralizirali z neprimerno večjimi iz lokalnega prometa izvirajočimi dohodki te proge v primeri s konkurenčno Klodičevo progo; 2. zveza Črnomlja z reško železnico naj se izvrši samostojno in šele tedaj, ko bodo dani zanj vsi predpogoji; 3. boljšim časom naj bo prepuščeno misliti na eventualno zvezo Kočevja s Črnomljem. — Upravni sveti so sklenili resolucijo, da naj vlada prouči na podlagi teh strokovnih ugotovitev tudi vprašanje zveze Kočevje—Brod Moravice in naj se v to svrhu skliče anketa železniških in gospodarskih strokovnjakov. — Zanimiv je proračun. Musilova proga bi stala okoli 27 milijonov zlatih kron, Klodičeva 30 milijonov. Da bi država k temu kaj prispevala, inženjer A. Klinar spričo sedanjih razmer ne računa. Te milijarde današnjih kron bi moral zbrati zasebni kapital. Ta se ho no mne-

nju A. Klinarja zainteresiral zavoljo tega bolj za Musilovo progo, ki je vsled lesnega bogastva svojega ozemlja za privatni kapital najbolj privlačna. Zgradba te proge naj bi se financirala z eksploatacijo lesnih bogastev, ustanovitvijo lesnih industrij, z gradbo elektraren in podobno. Država bi mogla to delo podpirati z najdalekosežnejšimi olajšavami glede vseh davkov in pristojbin pri finansiranju, zgradbi in obratu te železnice.

— Slovesna otvoritev ženske bolnice. V bivši hiralnici na Stari poti št. 3 tik za Leoniščem v Ljubljani se je 20. t. m. vršila slovesna otvoritev nove ženske bolnice — porodnišnice, o kateri sme že svoječasno obširno poročati. V novi bolnici je postavljenih 90 bolniških in 45 otroških postelj. Slovesno otvoritve so se udeležili pokrajinski namestnik Hribar, načelnik v ministrstvu za zdravje dr. Štampar, načelnik zdravstvenega oddelka dr. Katličič, načelnica bakteriološke postaje dr. Šimecova in drugi. Bolnico je otvoril dr. Štampar s primernim nagovorom.

— Gremij trgovcev v Ljubljani izjavlja: Ponavljajo se v Ljubljani slučaj, da razglase trgovske tvrdke razprodajo svojih zalog po časopisih in potom lepakov. To je pa protipostavno. Vsaka trdka, ki hoče priti iz enega ali drugega vzroka z razprodajo svojih zalog, mora naprositi za dovoljenje obrtno oblast. V tej prošnji je natančno navesti množino blaga, katerega se namerava prodati, dalje čas, v katerem se razprodaja vrši, osebo, čije lastnina je blaga in pa uslužbenec, ki bodo pri razprodaji sodelovali. V zadnjem slučaju zadostuje, da se navedejo le splošni podatki, n. pr. da bodo sodelovali lastni uslužbenci. Gremij trgovcev opozarja svoje člane na ta zakonska določila ter jim svetuje, naj se jih strogo drže, da ne pridejo v neprimerno pri obrtni oblasti.

— Umrla je v Litiji dne 18. marca ga. Antonija Jereb, 55 let stara, soproga občinskega taj-

nika in dolgoletna cerkvena pevka. Pogreb se je vršil v pondeljek, dne 19. t. m. Blag ji spomin!

— Letošnja pomlad. Z včerajšnjim dnem se je začela kalendarska pomlad. Noč in dan sta zopet enako dolga. Vreme je še zelo hladno in zelenje se le počasi budi. Vremensaloveci napovedujejo, da bo trajalo hladno in deževno vreme s presledki še ves april. Tudi poletje bo letos neki deževno.

— Zdravniške ordinacije za žlane Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Da se odpomore sodanemu hudemu navalu bolnikov, posebno v dopoldanskih urah, bodo odšli v ambulatoriju ljubljanske poslovalnice, Gradišče št. 2, zdravniki takole ordinirali: Ob delavniških vsak dan od 6. do 10. g. dr. Pavel Janežič; od 9. do 11. g. dr. Ivan Zajec; od 11.—12. g. dr. Peter Košenina; vsi trije za splošne bolezni. — Od pol 12. do pol 14. g. dr. Tone Jamar za pljučne bolezni. — Od pol 14. do pol 15. g. dr. Bogdan Derž za otroške bolezni. Obenem posvetovalnica za matere. — Od pol 15. do pol 16. g. dr. Pavel Krajec in od 17. do 18. g. dr. Frane Minač, oba za kirurgije (telesne poškodbe, rane itd.), g. dr. Minač obenem za ortopedijo (iskriviljenje udov, hrbtenice itd.). — Vsak dan, izvzemši četrta, od 8. do 9. g. dr. Jernej Demšar za kožne in spolne bolezni. — Ob torkih, četrkih in sobotah od pol 13. do pol 14. g. dr. Ivan Pintar za ženske bolezni in porodništvo. — Četrti zdravnik za splošno medicino, kojega imenovanje se v kratkem izvrši, bo ordiniral od 15. do pol 17. — Nakaznice za zdravnike se izdajajo v poslovalnici, Gradišče št. 2, vsak delavnik od 8. do 18., tako, da tudi popoldne prihajajoči člani lahko dobe takoj zdravnika. Pravica do pomoči ob boleznih in neugodi se dokazuje s potrdilom delodajalčevim, da je zavarovaneec resnično zaposlen.

— Razpust Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Izpostava I. in II. v Ljubljani (preje Zadržana delavska zavarovalnica zoper neugode v Ljubljani in Železničarska zavarovalnica zoper neugode v Ljubljani). Na podlagi zakona o zavarovanju delavcev in sklepa ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu z dne 23. februarja 1923 ste bili gornji inštituciji, ki sta od leta 1919 naprej izvrševale neugodno zavarovanje delavcev (Železničarjev in rudarjev) v Sloveniji in Dalmaciji z dnem 18. marca 1923 razrešeni svojih dolžnosti in je njih sedanjí (ilicidacijski) delokrog prešel v pristojnost Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Radi tega je vse dopise in pošiljatve, ki bi se imele naslavljati bodisi na bivšo Zadržano delavsko zavarovalnico zoper neugode v Ljubljani, ki je od 1. julija 1922 nosila naziv »Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Izpostava I. v Ljubljani«, bodisi na bivšo Železničarsko zavarovalnico zoper neugode v Ljubljani, ki je od 1. julija 1922 nosila naziv »Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Izpostava II. v Ljubljani«, od sedaj naprej pošiljati na naslov »Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Preradovičeva ulica 44-I. — O tem se obveščajo vsi delodajalci in delojemalci, ki so bili dosedaj člani imenovanih zavodov.

— Osebnosti. Na srednji tehnični šoli v Ljubljani sta imenovana za suplenta Vladimir Subić in Vladimir Mušič, dipl. inženjerja in predmetna učitelja na srednji šoli. — Pri poštino-telegrafski direkciji v Ljubljani je postavljen po službeni potrebi za arhivirja IV. razreda Anton Čuček, pisarniški manipulant II. razreda iste direkcije. — Pri pošti na Jesenicah je postavljen po službeni potrebi za poštarja IV. razreda Karel Avsec. — Pri generalni direkciji carin je imenovan za načelnika tarifiškega oddelka dr. Konrad Šmid, šef tarifiškega oddelka iste direkcije. — Imenovani so pri glavni carinarnici I. vrste: v Belgradu na Savi: za carinika IV. razreda Novak Stamenković, carinik istega razreda carinarnice na Raketu (po službeni potrebi); v Ljubljani: za revizorja IV. razreda Mirko Živič, revizor istega razreda carinarnice na Raketu (po službeni potrebi); pri glavni carinarnici II. vrste: na Jesenicah: za revizorja IV. razreda Anton Otrčadovski, revizor V. razreda carinarnice v Kopivnici; za carinika III. razreda Milan Tucaković, carinik IV. razreda carinarnice v Belgradu; Franjo Pavlovič, carinik v ostavki, in Ivan Renčelj, carinik istega razreda carinarnice v Trzinu (po službeni potrebi); na Raketu: za revizorja V. razreda Miroslav Janković, revizor istega razreda carinarnice v Mariboru; za carinika III. razreda Branko Bakalović, carinik istega razreda carinarnice v Ljubljani, in Peter Gojtan, carinik istega razreda carinarnice v Mariboru (vsi trije po službeni potrebi); za carinika IV. razreda Borivoj Petrovič, carinik istega razreda carinarnice v Ljubljani (po službeni potrebi), in Mihael Stanislavjevič, carinik istega razreda carinarnice v Belgradu (po prošnji); v Sisku: za upravnika I. razreda Tripa Petković, upravnika II. razreda carinarnice na Jesenicah; Pri sporedni carinarnici v Trzinu: za carinika IV. razreda Frane Vidla, pripravnik carinarnice v Mariboru. — za višjega šumarskega svetnika pri direkciji šum v Sarajevu je imenovan Josip Pogacnik, šumarski svetnik iste direkcije; za šumarskega asistenta pri pravnom oddelku direkcije šum v Ljubljani inš. Dominik Cerjak, dosedanjí začasni asistent pri isti direkciji. — Učiteljica šipkarke šole v Kamni gorici Marija Kališnik-Kopač je na svojo prošnjo trajno upokojena. — Za pomožno učiteljico na gospodinjstvi šoli »Mladice« v Ljubljani je postavljena Marija Mehle-Vrhovec. — Poštar Karel Terinik in kontrolor Janko Kranjc sta upokojena. — Za računskega revidenta v IX. činovnem razredu pri državnem premoženju v Veitnju je postavljen Anton Kurnik, rudarski kontrolor X. činovnega razreda istega premoženja.

— Izpremembe v politični službi. Prometna sta okrajni komisar dr. Janko Vidle od okrajnega glavarstva v Kočevju k okrajnemu glavarstvu v Brezicah in okrajni komisar dr. Tina Čuš iz Dolnje Lendave k okrajnemu glavarstvu v Kočevju. —

Premeščena sta nadalje kancelista Josip Rvale od okrajnega glavarstva v Konjicah k pokrajinski upravi, od tuku za notranje zadeve, v Ljubljani, in Josip Jeram od pokrajinske uprave, oddelka za notranje zadeve, v Ljubljani k okrajnemu glavarstvu v Brežicah. — Premestitev kancelista Alojzija Čevnje od okrajnega glavarstva v Brežicah k okrajnemu glavarstvu v Črnomlju se razveljavlja; Alojzij Čevnja se premešča iz Brežic k okrajnemu glavarstvu v Konjicah. — Pri oddelku za socialno politiko pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani so imenovani: I. upravni uradniki invalidskega oddelka: a) za upravitelje v IX. činovnem razredu: Aleksander Kuharič, upravni asistent invalidskega doma v Rogaske Slatini; Franc Čepak, upravitelj zdravilišča za invalide na Golniku; Jakob Adanič, upravitelj invalidskega doma v Ljubljani; b) za upravitelje v X. činovnem razredu: Aleksander Kuharič, upravni asistent invalidskega oddelka; Anton Zorn, asistent državnih protez delavnice v Ljubljani; Josip Simončič, upravitelj, dodeljen invalidskemu domu v Ljubljani; Makso Rež, kancelist invalidskega doma v Celju; c) za upravitelje v XI. činovnem razredu: Ivan Fern, officiant invalidskega oddelka; II. pisarniški uradniki oddelka za socialno politiko: a) za adjunkte v IX. činovnem razredu: dosedanjí oficijal Fran Albrecht, Franc Podrekar, Ferdo Čepak in Silvan Pečenko; b) za oficiale v X. činovnem razredu: dosedanjí kancelisti Josip Beguš, Andrej Sturm, Alojzij Mramor, Janko Lapajne, Stanko Grabnar in Ivan Cotič; III. provizorni kancelist Alojzij Orazem za definitivnega kancelista v XI. činovnem razredu. — Absolvirani živinozdravniki Vekoslav Štibler je sprejet v državno službo v področju pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelka za kmetijstvo, ter imenovan za provizorja uradnega živinozdravnika v X. činovnem razredu. — Provizorna kmetijska asistentka XI. činovnega razreda Josipina Trampuš pri pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelku za kmetijstvo, je imenovana za definitivno na dosedanjem službenem mestu.

— Zveza delovodij in industrijskih uradnikov ima v nedeljo, dne 25. marca, ob 8. uri zjutraj v Rokodelskem domu v Ljubljani sejo zveznega odbora in nadzorstva. Tovariši delegati okrajnih društev in vsi odborniki ljubljanskega društva naj se pravočasno sestanejo.

Gospodarstvo.

g Pošiljanje denarja iz Amerike v domovino. Odnosno na včerajšnjo vest v »Slovenec«, da ne dobivajo ljudje denarja iz Amerike, opozarjamo naše ljudi, naj poved svojem v Ameriki, da pošiljajo v domovino denar samo s čeki, glasečimi se na dolarje, ki so izdani na kakšno banko v New Yorku. Če je ček izdan na New York, ima sorazmerno večjo vrednost. Vsi oni pa, ki imajo kako zapuščino v Ameriki, naj se obrnejo na Zadržno gospodarsko banko, ki bo to zadevo brezplačno posredovala in rešila.

g Pristojbinski ekvivalent. Na poziv Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo se je vršilo v sredo popoldne v zborniških prostorih posvetovanje zastopnikov našega zadržništva, posojilništva, bankarstva, hranilništva, dalje industrijskih in trgovskih organizacij. Po uradnem poročilu zborniškega tajnika dr. Frana Windischerja o blisvu in pomenu tega davčnega bremena je predložil zborniški konzulent gospod Fran Zagar pismene predloge za reformno akcijo. Po daljši debati, katere so se udeležili gg. dr. Fran Černe, dr. Windischer in Fran Zagar, so bili sprejeti soglasno prerlogi zborniškega referenta, ki se tičejo načina odmere, odnoeno akcije za odpravo pristojbinskega ekvivalenta. Temeljem teh zaključkov izdela Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo spomenico, ki se predloži finančni upravi in zakonodajnemu odboru Narodne skupščine. Predmetno vprašanje je teletovite važnosti za denarne zavode, hranilnice, posojilnice, banke, za razne korporacije ter za pridobitne družbe raznih vrst in strok.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 455—457.50 Din, ječmen 315 Din, oves 287.50—290 Din, kuzuza 275 Din, beli fižol 292.50 Din, pšenična moka št. 0 660 Din, mekinje 157.50 Din. Tendence neizpremenjena.

g Naš dinar v Trstu. Na tržaški borzi notira dinar 21.30—21.60 lir (za 100 Din).

g Dobrodoči državne trošarine znašajo za mesec februar za celo državo 36,707.510.24 D. Lansko leto so bili v istem mesecu dohodki 31,446.263.12 Din.

g Filijalka Državne hipotekarne banke v Nišu. Uprava fondova, ki se je preosnovala v državno hipotekarno banko, je ustanovila v Nišu svojo filijalko.

g Sejmaki Vestnik, ki bo oficijelno glasilo III. ljubljanskega velesejmaja, vršebega se od 1. do 10. septembra 1923, bo izšel prihodnji mesec in bo perijodično izhajal do otvoritve letošnje priveditve, bo prinašal zelo zanimivo vsebino in se bo izdal v visoki nakladi. Razširjen bo ne samo po Jugoslaviji, ampak tudi v inozemstvu ter tiskan v vseh srednjeevropskih jezikih. Prinašal bo aktualne gospodarske članke in splošno tako za industrijski in trgovski svet kakor tudi za konsumente važne informacije. Zato ga bo vsakdo čital z največjim zanimanjem in se inseriranje v njem v resnici izplača. Vsem pridobitnim krogom tople priporočamo, da se poslužijo te ugodne in uspešne prilike. Vestnik bo izhajal v kvart-formatu in stane oglaš na celi strani Din 1000, manjši oglaš temu sorazmerno. Blagovolite poslati tozadevno naročilo čimprej uradu Ljubljanskega velesejmaja. Ljubljana, Gospodarskega

da se razprava še dopoldne konča. Sprejemajo se tudi novi člani, nakar opozarjamo še vse neorganizirane tovariše. — Odbor.

— **Narodna velikodušnost češkoslovaških Nemcev.** Češkoslovaški Nemci so zbrali za Poruhre 200 milijonov češkoslovaških kron.

— **Na novo otvorjeni poštni uradi v Dalmaciji.** Kakor se nam poroča, so pričeli te dni v evakuiranem dalmatinskem ozemlju posloovati naslednji poštni uradi: Biograd, Filipjakov, Ist, Iz Veliki, Molat, Nin, Novi grad, Olib, Pažman, Pokošane, Posedarija, Preho, Sali, Silba, Tkon, Uljan, Zdelac in Zemunik. Poštni promet pa je zaenkrat omejen na privatne in službene pismenske pošiljke ter službene pakete in pa denarna pisma.

— **Smrtna kosa med rejaki v Ameriki.** V Jolietu je umrl 56 letni Matija Lavrič iz Srednje vasi pri Ločnem Potoku. Njegova sestra je redovnica in učiteljica na slovenski šoli sv. Jožefa v Jolietu. — **71 letni Josip Konduš,** doma iz Stopnega pri Škocjanu na Delonjskem. — **V Clevelandu** je umrl 52 letni Jakob Svetek s Sela pri Ljubljani. Istotam je umrla Ana Pončvar sestra tamkajšnjega župnika Ponikvarja. — **V Rock Springs, Wyo.** je umrla Marija Košir, žena trgovca in bivšega državnega poslanca tega okraja Janeza Koširja. — **N. v m. p!**

— **Odprava zavarovalniškega monopola v Italiji.** Italijanski ministrski svet je sprejel zakonski odlok, s katerim se odpravi monopol na zavarovalništvo; pod državno upravo ostane le Narodni zavarovalni zavod v svrhu uravnavanja razmer na zavarovalniškem trgu. Temu zavodu bodo morale zasebne zavarovalnice prvih deset let odstopiti po 40 odstotkov zavarovanj, v drugem desetletju 30, v tretjem 20 in v četrtem 10 odstotkov. Prvo desetletje se računa od 1. aprila 1913.

— **Tatvini.** Antonu Jordanu in Matevžu Kremžaru na Lavret sta bili ukradeni 2 srebrni urli, vredni 2700 K. — **Andreju Hodniku** na Vrhniki je bila ukradena obleka v vrednosti 5500 K.

— **Čevlje kupujte od domačih tovarov** trdke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova cesta šte. 1. 3322

g Lesni trg. Izvoz lesa v Italijo, Egipt in Francijo je precej živahen. Cene so poskočile.

g Dobrodoči sekvestriranega premoženja znašajo po podatkih ministrstva pravosodja za 1. 1922 9,900.000 Din, izdatki pa 3,100.000 Din. — Čisti dobiček znaša 6,800.000 Din.

g Cene žitu v Češkoslovaški so v splošnem sledeče: pšenica 165—185 čl. K, rž 115—122 čl. K, ječmen 120—145 čl. K, oves 140—145 čl. K.

g Italijansko državno gospodarstvo. Na seji italijanskega ministrskega sveta dne 15. t. m. je poročal finančni minister De Stefani, da se bodo znižali državni stroški za vzdrževanje vojnih sirot in invalidov od 749 na 633 milijonov lir. Odprava kr. stražnikov pa bo prinesla državi 299 milijonov lir prihrankov, tako da se bo samo iz teh dveh naslovov izboljšal državni proračun za 415 milijonov lir. — Potem je minister za javna dela poročal o načrtu za oddajo državnih železnic v zakup zasebnim podjetjem. Načrt bodo pusemerna ministrstva še podrobno pretresla, nakar pride v končno odobritev še enkrat pred ministrski svet.

g Cene blagu na zagrebškem trgu so sledeče (v dinarjih): Kava: Rio 6, 40.50, Rio 5, 43, Rio 3, 42.50, Santos 50; sladkor: kooke 24.75, kristal 22.25; riž: Karolina 12.50, italijanska glace 12, Saigon 10, Bruch 9. Soje olje 23, petrolej v zabojih 268, v sodčkih 7.60, bencin 0.720—0.730, v železnih sodčkih 16, v zabojih 480, parafin 50—52.

g Italijanske železnice in zagrebški velesenj. Kakor poroča »Il mondo« bodo dovolile italijanske železnice 20% popusta vsem udeležencem zagrebškega in praškega velesemnaja.

g Brežični brzojari na dunajskem velesemnju bo za posetnike velesemnaja funkcioniral posebno glede borznih vesti.

g Promet deviz in valut v Poljski je na novo urejen. Samo 39 bank sme poslovati z devizami in valutami, drugim je to prepovedano.

g Dansko zunanje ministrstvo uradno poroča, da bo v kratkem času odposlalo v Moskvo posebno delegacijo s poslanikom komornikom Klow na čelu. Cilj mislje bo sklenitev trgovske pogodbe med Rusijo in Dansko.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 28. februarja 1923 je bilo za 5,353,870.195 Din papirnatega denarja v prometu.

g Kartel pizenskih pivovarnic. Nekateri praški listi so prinesli zadnje dni poročilo, po katerem gre za kartel oziroma v gotovi obliki za sodelovanje pizenskih pivovarnic. »C. D.«, ki izhaja v Piznu, že piše, da so poskočile akcije nekaterih pizenskih pivovarnic.

g Indeks cen v podrobnih prodaji na Češkem. (V jan. 1923.) Pri primerjavi cen sredi meseca februarja s cenami sredi meseca januarja se pokaže naslednja statistika. Štev. I. znači predmete vsakdanjih potrebščin, zlasti živil, štev. II. tekstilije, obutev in modke klobuke, pri čemer je mesec julij 1914 s številko 100 za podlago: januar 1923: Praga (I.—VIII.) I. 910, II. 1195, februar I. 894, II. 1063. Brno: I. 892, II. 1215, februar I. 891, II. 1225. Pizna I. 877, II. 1116, februar I. 878, II. 1122. — V Piznu je padla cena masla, maslu, jajcem in pivu; blago se je neznatno podražilo. Po tej statistiki bi moralo biti življenje v Piznu cenejše kakor v Pragi, ali po poročilu Pizenskih listov je dražje.

BORZA.

Zagreb, 21. marca. (Izv.) Pešta 2.50—2.85, Berlin 0.47—0.4750, Italija 4.71—4.73, London 459 do 460, Newyork 97—97.75, dolar 94.50—95, Pariz 6.35 do 6.40, Praga 2.9150 do 2.9250, Dunaj 0.1350 do 0.1365, Curih 18.10—18.20.

Curih, 21. marca. (Izv.) Pešta 0.13, Berlin 0.0260, Italija 26.23, London 25.40, Newyork 540.10, Pariz 35.85, Praga 16.0250, Dunaj 0.007475, Sofija 3.35, Belgrad 5.55.

Ljubljanske novice.

Ij Simpatičen članek o Ljubljani pri naša »Zagreber Tagblatt«. Naglašja vsestranski veliki razmah slovenske prestolnice in pravi, da ima Ljubljana izmed vseh treh jugoslovanskih prestolnic najmanj balkanskega na sebi, marveč da napravlja popolnoma utis zapadnoevropskega mesta: jugoslovanski Solnograd. Naglašja priznano solidnost ljubljanskega trgovstva, ki omogoča, da dostojno opravlja vlogo posredovalne kupčije med Trstom in zaledjem.

Ij Ata »Narod« in volitve. Včeraj so imeli naš ata avoj dan. Lep dan in srečen dan, da še nikoli tega. To pa je bilo tako: Okoli devete ure so se natihoma odprla vrata, v sobo je vstopila Urška in postavila lepo osnažene čevlje pred atovo posteljo in položila na čevlje pisane nogavice. Potem je pripravila obleko, sveže perilo in poravnala kravato, da bodo ata ič, sauber und jugndlich, ko pojdejo in Tivoli spazieren. Nato je odgnila težke zavese in krasno spomladansko sonce je obsevalo visoko goro, ki jo je napravil atov okrogli trebušček, ali kakor ata sami imenujejo ta del telesa, »Hühnerfriedhof«. Nato je izpod pernic pokukala atova glava, roke so se stegnile, odeja se je preválila in ata so zapustili za seboj globoko udrt sledove svojega telesa v žimnicah. Ko so se napravili in pozajtrkovali, so šli in Tivoli spazieren. Na voglu so se ustavili in občudovali raznobojne plakate. Naš ata namreč strašno radi gleda plakate. Iz plakatov se izve vsa, zabave, plesi, kino itd., da človeku ni sploh treba nič drugega brati. Kar naenkrat vidijo na enem plakatu: Volite Reisnerja! Volite dr. Ravniharja! — »Kaj vraga, danes so pa volitve,« so zamrmrali ata, »bo pa treba iti volit na magistrat.« — Urnih krač in kratkih korakov jo zavijejo ata v znano jim magistratno poslopje k svojemu staremu znančaku s lepo brado, »štucovano« po modi à la Babilon. »O, dober dan, dober dan, veš, volit sem prišel. Saj veš, mi naprednjaki, mi moramo skupaj, vsi do zadnjega!« — Gospod s »štucovano« brado nekaj časa gleda, in videti e bilo, da nekaj ni gospodu prav. »Ja, ja, foterček, že prav, že dobro; veš, kar tukaj-le napiši »Reisner«, spodaj pa »dr. Ravnihar«. Listek bom pa že jaz oddal, da se tebi ne bo treba martrati.« — Ta prijaznost starega prijatelja je foterčka tako ganila, da so jo takoj zavili k »Mačk«, da se »napredno koncentrirajo« in tam cel dan oznanjali strmečemu svetu, da so tudi oni volili »napredno«, čeprav šele v — sredo... Iz spoštovanja do foterčka se ljudje niso smeali ravno na glas, ampak so našega ata verno poslušali, kar se je atu tako dobro zdelo, da so šli takoj, ko so prišli domov, zopet spat. Naj mirno spe še 50 let!

Ij Elizabetna konferenca za župnijo sv. Peter se vrši v četrtek, dne 22. marca ob šestih zvečer v društvenih prostorih.

Ij Glavna carinarnica ljubljanska posluje od 1. aprila t. l. do nadaljnjega ob delavnikih od 8.—12. in od 15.—18. Ob nedeljah in praznikih je urad za stranke zaprt.

Ij Nabavljalna zadruga javnih nameštencev, r. z. v Ljubljani opozarja svoje člane, da se zanesljivo vdeležijo I. rednega občnega zbora, ki se vrši dne 24. marca t. l. ob 20. uri v dvorani Mestnega doma.

Ij Društvo vpkojenih javnih nameštencev ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 22. t. m. ob sedmih zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti.

Ij Shod vpkojencev. V notici v »Slovenec« z dne 21. marca je v vabilu na skupni shod koaliranih društev vpkojencev društvo vpkojenih orožnikov pomotoma izostalo, kar se s tem izpopolnjuje. — Odbor koaliranih društev.

Ij Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani opozarja še enkrat svoje p. n. člane na izredni občni zbor, ki se vrši danes, v četrtek, 22. t. m., v veliki dvorani Mestnega doma. Na dnevnem redu je razgovor o stališču članov napram odloku ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, s katerim je odrejena likvidacija društva in raznoterosti. Z ozirom na važnost občnega zbora pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

Ij Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 11. do 17. marca t. l. je bilo v Ljubljani rojenih 23, naknadno prijavljeno 1 rojstvo, mrtvorojen 1. Umrla je v tem času 22 oseb, od teh 8 tujcev. Vzrok smrti v 6 slučajih jetika, v 2 pljučnica, v 2 srčna hiba, v 2 rak, ostalo druge bolezni.

Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani. V času od 11. do 17. t. m. je bil naznanjen kot nalezljiva bolezen samo 1 slučaj davice.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marjeta Goršič, mestna uboga, 81 let. — Andrej Podgornik, hlapec, 36 let. — Marija Skofic, zasebnica, 73 let. — Neža Erjavce, občinska uboga, 76 let. — Marija Hočevak, žena železniškega sprevednika, 45 let. — Miroslava

Zupančič, hči uradnega sluga, 12 let. — Marija Andrejčič, premogarka, 43 let. — Janko Popovič, trgovec in posestnik, 45 let. — Matija Kramžar, občinski ubožec, 42 let. — Alojzija Rak, nadzornikova žena, 35 let. — Alojzij Glušič, bivši rudar, 48 let. — Neža Pečnik, mestna uboga, 80 let. — Rudolf Wodoscheg, delovodja, 43 let. — Helena Jerala, žena mitniškega nadpaznika, 66 let. — Ivan Jagodice, trgovski potnik, 54 let. — Neža Wimmer, žena umirovlj. poduradnika, 79 let. — Božidar Androvič, mizarjev sin, 2 mesca in pol. — Emilija Prusak, mestna uboga, 83 let. — Herman Galjot, kočarjev sin, 22 let. — Ana Lovšin, mestna uboga, 82 let. — Valentin Zajc, dninar, 78 let. — Janko Kaič, sin strojevodje, 10 mesecev. — Anton Umek, premogar, 51 let. — Karolina Brilly, zasebnica, 80 let. — Marjeta Črtanec, bivša šolska postaršnica, 84 let. — Marija Povalec, rejenka, 8 mesecev. — Marija Neugebauer, železniškega uradnika vdova, 76 let. —

Ij Predsednik »Orjunc« težko poškodovan obč. svetnika g. Rupnika. Predsednik »Orjunc« inženir Kranjc je 19. t. m. zvečer v restavraciji »Slon« težko poškodovan uradnika pokojniškega zavoda obč. svetnika ljubljanskega g. Franjo Rupnika, ki je prišel z gospodom Brandnerjem k »Slonu«. Brandner se je pričel razgovarjati s Kranjcem, kateri je sedel pri sosednji mizi, o nastopu »Orjunc«. Gosp. Rupnik se razgovora ni udeleževal, šele proti koncu je potrdil trditve g. Brandnerja rekoč, da je »Orjunc« nastopala v korist politične stranke in dokazala, da ni nepolitična. G. Rupnik, kateri je sedel s hrbtom obrnjen proti mizi Kranjca, je zautil nepričakovano od zadaj udarec na desno uho. Ko je razburjen vstal, da bi pogledal, kdo da ga je udaril, ga je inž. Kranjc s težko palico udaril preko levega ušesa pod sencem s tako silo, da se je g. Rupnik onesvestil in se zavedel šele na policiji, kjer je ob devetih zvečer ugotovil policijski zdravnik g. dr. Avramovič, da je bil g. Rupnik težko poškodovan na desnem in lahko na levem ušesu. Po napadu na g. Rupnika so gostje, kateri so obsojali čuden nastop inž. Kranjca, vzeli v zaščito g. Rupnika in Brandnerja in je dobil tudi inž. Kranjc nekaj »krepkih« in mu je bil ob tej priliki raztrgan suknjič. Nastopila je policija, ki je odvedla prizadete tri gospode na policijo. Medtem so bili že mobilizirani Orjunaši, da branijo svojega predsednika Kranjca, kateri je bil takrat že na policiji, kjer so vse tri zasilili in poskrbeli, da je bil g. Rupnik zdravniško preiskan. Vsa zadeva se bo končno obravnavala na sodišču.

Ij Izmišljeni reparski napad. Poročali smo svojčas, da je bil v noči od 13. na 14. t. m. neki zasebni uradnik na Gosposvetski cesti obstreljen. Dotičnik je trdil, da ga je neznanec ustavil, zahteval od njega denar in nato streljal na njega. Uvedle so se precej na to polizvedbe, ki so ugotovile, da si je »napadenec« napad izmislil. Bil je precej vinjen in je z levico udaril po oknu dohodarstvenega urada v Šiški in se ranil na prstu leve roke tam, kjer je trdil, da ga je ranila krogla. Reparski napad si je izmislil, ker se je bal svojih staršev. Zdal bo imel slinosti s sodičem.

Ij Tatinske vožnje po ljubljanskem polju. Tomaž Stražar iz Dobruj je posodil svoj konja in voz Pavlu Kovaču, kateri stanuje v Čekinovem gradu. Stražar je Kovača pregovoril, da je prišel voziti tudi po noči po ljubljanskem polju in da je kradel seno, drva in kar mu je ravno prišlo pod roko. Kovaču so pomagali: Valentin Javoršek, Andrej Kovač in Lojze Glavač. Ukradene stvari so tatinski ponočnjaki prodajali deloma Stražarju in drugim neznanim kupcem in si plen »pošteno« delili. Deželno sodišče je prisodilo Pavlu Kovaču 18, Valentinu Javoršku 3, Andreju Kovaču 3, Alojziju Kovaču 5 in Tomažu Stražarju 6 tednov ječe.

Ij Vlom in tatvina. V noči na 17. t. m. je neznan tat vlomil v stanovanje Josipa Grdadolnika na Ižanski cesti in odnesel razne modke in ženske obleke in drugega blaga v vrednosti 43.270 K.

Ij Policijska kronika. Darinki Debelak je bila ukradena v Narodnem Domu bela, 8000 K vredna boa. — Na državnem kolodvoru je bil iz zaprega voza ukraden 1986 K vreden zaboj, označen z rdečo številko 2932.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Četrtek, 22. marca: OTHELLO. — Red B. Petek, 23. marca: Zaprt.

Sobota, 24. marca: ČRESNJEV VRT. — Izven.

Nedelja, 25. marca: OTHELLO. — Izven.

Ponedeljek, 26. marca: ČRESNJEV VRT. — Red C.

OPERA.

Četrtek, 22. marca: Zaprt.

Petek, 23. marca: CAROSTRELEC. — Red D. Sobota, 24. marca: NIZAVA. — Red A.

Nedelja, 25. marca: CAROSTRELEC. — Izven.

Ponedeljek, 26. marca: Zaprt.

Anton Medved: Za pravdo in sree Tragedija v petih dejanjih. Ko iščem, kake bi to tragedijo označil, mi sili v pero beseda: dramatisiran epos. »Beseda in dejanje« — dve reči, pravi Medved sam v tej igri vso resničnostjo neneravane ironije. Uboaga srenja tlačanov in pešice grajsčakov na naši zemlji sta tečaja dejanja. Ljubez Erazma, sinu grajsčakinje Barbare na Raki do lepe Katarine, hčere slepega grajskega logarja Grajana, naj bi vezala oba svetova kmeta in gospoda. Kmečka vstaja, trenutni poraz gosposke na Raki, odmev slave in prvih uspehov Matije Gubca so višek, po katerem sledi strmi padec: zmaga Jošta Turna nad kmečko vojsko pri Krškem, osvobojeenje Erazma in Barbare, smrt Katarine, ki pade pod nožem svojega kmečkega ženina Andreja. Vse izzveni v elegijo tugujóčega Erazma:

O Katarini!

Poprej te smrtni angel je poljubil, kot mogel sem te poljubiti jaz. Na zemlji sem te vekomaj izgubil. Poljubim naj vsaj mrtvi tvoj obraz.

Besede zvane, ker jih je dal ljudem v svoji igri pesnik-epik, zvane tako, da te premamijo preko dejanja, ki se očituje v slabotnih sunkih sil in struj izven igre in izven njenih nosilcev. Zlasti trpiš s pasjo dušo Dizmo, ki se motovili iz dejanja v dejanje z ednim opravičilom, da je blag človek. Tragedija, ki je od časa svojega postanka preromala skorajda vse naše podeželske odre, je prišla v naše gledališče kot priložnostna igra v spomin 350 letnice slovensko-hrvaškega kmečkega upora. Na tej dolgi poti so jo večji uprizaritelji prikrojili tako, da se je s poslednjo piko gospoda Danila v njegovi režiji častno obnesla med redkimi slovenskimi deli Ivana Cankarja in Pavla Golice, ki se jima je letos odprl Talijin hram v naši beli Ljubljani. Pohvaliti je zlasti režijo, da je prestavila tretje dejanje iz grajske sobe na dvorišče na Raki. Igra je od uprizaritve do uprizaritve rastla in našla v občinstvu, ki ima dovolj zmislja za domačo delo, hvaležen odziv. Katarino je igrala ga. Saričeva z lirčno zadržanostjo, toplo, ljubko, kar si posebno opazil v drugi sceni zadnjega dejanja, ko je s svojo igro pričarala na oder vso lepoto molčečega pomladnega jutra. Ga. Juvanova je rešila nehvaležno vlogo Barbare častno in v brezbarvnost te ženske vllla dokaj notranjega čuvstva: ljubezni do sina, ki se premaguje in mu vsaj ne brani ljubezni do kmečkega dekleta. Izmed moških vlog je g. Skrbinek s svojo kreacijo oživel Dizmo v toliko, da vsaj nisi čutil njegove nepotrebnosti in igri, ki gre na rovaš načelu teoretikov, katerim je Medved sledil, da mora biti v vsaki igri tudi intrigant. G. Drenovec je bil kot Erazem tudi dober, dasi iz tega medlega, hladnega lika ni mogoče pri najboljši volji ustvariti več kakor romantičnega trubadurja. G. Kralj — naših najboljših igralcev eden — je pokazal talent tudi za kmečke tipe in je dal dokaj zanosa svoji vlogi kmečkega voditelja. G. Gregorin je pa bil od predstave do predstave boljši in se je popolnoma življal v vlogo kmečkega fanta Andreja. Grajana je igral g. Danilo tudi povojno, dasi pri prvi predstavi ni bil tako dober kakor pri poznejših. Sicer Medved te figure tudi ni do konca izdelal. Omenil bi še, da je po mojem mnenju zadnja scena z umirajočo in mrtvo Katarino dolga morija, ki ji noben režiser ne bo mogel pomagati drugače, kakor da jo vsaj za dve tretjini črta. D. L. R.

Ljudski oder

Uprizarjanje »Pasijona« se vrši še: v soboto, 24. marca, ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo, 25. marca, ob pol 4. uri popoldne. — Sobotna predstava se vrši po znižani vstopnini. Cena vstopnic je razvidna na lepakih. Predprodaja vstopnic vsaki dan od 5. do 7. ure popoldne v pisarni Ljudskega odra. — Pri obeh predstavah gostuje v vlogi Kristusa g. Edvard Gregorin, član narodnega gledališča v Ljubljani. Ljubljansko občinstvo se prosi, da bi blagovolilo posetiti sobotno večerno predstavo, ker je nedeljska popoldanska predstava namenjena predvsem občinstvu z dežele. Ker je zanimanje za to uprizaritev zelo veliko, se p. n. občinstvo opozarja, da si že v predprodaji preskrbi vstopnice.

Janez Okorn:

Pasijon.

(Glose k predstavam »Ljudskega odra«.)

Kristusovo trpljenje, ki je obenem zgodovina in dovršitev človeškega rešenja, je pač najslabša, najbolj pretresljiva drama vseh časov, vsaj si jo ni zamislil človeški um, ki je vedno omejen, pa naj bo tudi Sofoklejev ali Shakespeareov, ampak zamislilo in izvršilo je to pretresljivo dramo neskončno Usmiljenje in Vsmogčnost.

Zato je človek vedno stremel, da bi videl to silno dramo odigravati se pred seboj. Da bi videl vsaj medlo sliko grandioznih prizorov, je že v srednjem veku zamislil »misterije«, dramatične slike, ki so predstavljale dogodke iz življenja Gospodovega, največkrat seveda njegovo trpljenje in smrt. V poznejših racionalističnih stoletjih je zanimanje za dramatike te vrste nekako preminulo, a zdi se, da se je sedaj nanovo vzbudilo.

Prejšnja doba, ki je igrala večinoma na »odru« pod milim nebom, je imela lažje stališče. Scenarija je bila silno enostavna, »oder« navadno ni bil omejen ali vsaj ne premajhen. Težje pa je predstavljati pasijonsko igro pri današnjih razmerah, ko često oder in scenarija ne pustita, da bi prišel igralec in dejanje do prave in popolne veljave. Scenarija da millieu, a zato pa često vzame igralcu individualnost.

Razen tega težko pa moramo pri pasijonskih igrah tudi upoštevati silo gradiva, ki zahteva, da bi bil prireditelj (o pravem pisatelju, oziroma dramatikem pasijona skoro ni mogoče govoriti) pasijonskih iger dramatski velem in obenem otroško pobožen. So dejanja, ki se težko uklenejo v verigo dialogov in monologov in so tudi taka, ki hranijo polno skritih lepoto, ki pa jih bo našel le oni, ki jih išče s preprosto verno dušo in srcem, ki ljubi trpečega Zveličarja in kliče pod križem: »Res, ta je

bil sin Božji!« Tisti, izpod peresa katerega bi potekla prava, življenja polna pasijonska igra, bi moral biti pesnik in mislec in — asket.

Prizor »Cvetne nedelje« zahteva množico, v kateri naj bi bil vsak posameznik izvežban igralec, a nad vsem vendar plava sugestivna sila množice. Isto bi veljalo o ljudstvu, ki na Veliki petek kliče: »Križaj ga!« Težka je vloga posebej osebno v Kajfi kakor tudi ona skopuha in obupneža v Iskarijotu, študija zahteva tudi nemirni, napol oblastni in napol bojazljivi Pilat. Da igralec, ki predstavlja Kristusa, mora biti prvovrsten, da se svoji nalogi le nekoliko približa, je umevno pač samo ob sebi.

Tekst, ki so ga rabili na »Ljudskem odru« je dober, ker se precej tesno naslanja na evangelijska poročila. Nastopi so bili sigurni, posebno množica je svojo stvar dobro razumela. Zdi se mi, da je »Ljudski oder« pri prvi (sobotni) predstavi Pasijona precej povojno izpeljal naloge te drame, ki pač je in bo: trpečega Zveličarja pokazati bližje ljudskim očem in — srcem.

Mogoče bi bilo, da bi v naši dobi, ko vse velike duhove preveva iskanje na znotraj, po duši, po mistiki, po krščanstvu in po Kristusu, vstal velik pesnik, ki bi bil Dante in Shakespeare in bi napisal pasijonsko igro, ki bi bila umetniško na vrhuncu, pa bi obenem pokazala tudi tistega Zveličarja, o katerem nam v postnem času govori Cerkev in duša.

Zeleti pa bi bilo na vsak način, da bi se Pasijon večkrat predstavljal in tudi na deželi, zlasti v dobi, ko plehki kino vabi množice, naj pridejo gledat — ne pestrega življenja, ampak tresoč se sence.

Prosveta.

pr Tržič. Prosvetni odbor Jožefovega društva priredi v ponedeljek, dne 26. marca, ob osmih zvečer v »Našem domu« oljčni večer s sporedom: a) Levičnik-Sicherl: »... luna milo sije, na Oljsko goro žarke lije«. Poje mešani zbor. b) »Oj drago oljkovo drevo...« Predava R. Etič. c) Gregorčič: »Oljki«. Deklamira Binica Korošec. d) H. Sattner: »Oljki«. Kantate drugi del: 1. Vsebinsko in nje glasbeno izražanje razloži Fr. V. 2. S klavirjem spremila gđc. Ivanka Paternoster. 3. »Hosana...«. »Pa oh...«, poje moški zbor. 4. Skoz okna...«, poje Tončka Slabč. 5. »Pueri...«, poje ženski zbor. 6. »Pristopi...«, »A hiše...«, »O da bi ti...«, poje Lad. Slabč. 7. »Da, oljkove mladice...«, poje T. Slabč. 8. »Ahačič. 8. »Pred selsko kočico...«, poje Mici Ahačič. 9. »Sanctus« in »Srce mi pravi...« (36), poje mešani zbor. Besedilo in osnovno razlago berite v oknu ge. Tavčarjeve. Priditel Vstopnine nil!

pr »Društvo slovenskih književnikov« je razširilo svoj delokrog, obsežajoč zdaj po oblastno potrjeni spremembi pravil, ne samo leposlovce, temveč književnike sploh. Zato vabi društvo v svojo sredo še vse nečlanjene književnike, saj pogreša v svojem imeniku še marsikatero priznanega pisatelja in slovestvenika. Čim širši bo krog društvenih članov, tem lažje in v večjem obsegu bo društvo zasledovalo svoje cilje in tudi posameznikom bo ustreženo, če bodo deležni raznih ugodnosti (tarifna pogodba), ne glede na to, da bo društvo vsakemu članu v vseh književnih zadevah rado pomagalo z nasvetom in bo tudi zastopalo njih interese v vseh potrebnih slučajih, prevzemajoč tudi njih pravno zaščito. Povdarjamo, da je »Društvo slovenskih književnikov« le stanovsko in združuje vse slovenske književnike brez razlike političnih in svetovnih naziranj (§ 4). Priglas k »Društvu slovenskih književnikov« naj se odpošlje na tajništvo (Kongresni trg 5. — Slovenska Matica), članarina znaša mesečno Din 1.25. Na željo pošlje »Društvo slovenskih književnikov« svojim članom tudi izvleček iz tarifne pogodbe (honorarji) proti vpošiljavi Din 8.— v znakmah.

pr Poziv slovenskim oblikujočim umetnikom. 1. septembra t. l. se vrši otvoritev slovenske umetniške razstave v Hodoninu na Moravskem. Na sestanku slovenskih umetniških klubov, ki se je vršil v ponedeljek, dne 19. t. m., so vsi klubi izjavili, da se razstave udeležijo. Izbrana je bila tudi jurija, sestoječa iz sledečih gg.: Jakopič, F. Kralj in S. Santel, člani; Jama, namestnik. Tehnična dela bo vodilo tudi vnaprej SUJOU. Udruženje vabi torej vse slovenske oblikujoče umetnike, da se te razstave udeležijo s svojimi najboljšimi deli. Prijave je vposlati najpozneje do 1. junija t. l. ter bodo dotične tiskovine vsakemu umetniku na razpolago. Vsa za razstavo namenjena dela morajo biti s zaboji vred najpozneje do 15. junija predana Udruženju. Kraj vpošiljave se bo javil pravočasno. Umetniki, kateri niso včlanjeni v nobenem klubu, se morejo seveda razstave tudi udeležiti, vendar se priporoča, da se priključijo enemu izmed obstoječih klubov. Točnejše informacije daje odbor.

pr Na dele skupne cilje! Sarajevski oblikujoči umetniki, včlanjeni v društvo umetnikov SHS iz Bosne in Hercegovine so sklenili zgraditi umetniški paviljon v Sarajevu. Zbrali so v to svrhu že precej denarja, a še daleč ne dovolj, da bi mogli priti do delom. Zato so se odločili vprizoriti loterijo z umotvori kot dobitek. Med drugimi se obračajo tudi do slovenskih umetnikov s prošnjo, naj jim darujejo v to svrhu vsak po eno delo. Jasno je, da bo tak paviljon v korist vsem umetnikom v državi, kajti da se razstave ne daje vprizarjati v navadnih poslopih, o tem smo se vsi prepričali v Beogradu. Čim več paviljonov, tem večja bo možnost,

da se vrše razstave v raznih krajih naše kraljevine. Lepo bi bilo, da bi se temu pozivu odzvalo čim več umetnikov iz Slovenije. Pokažimo, da vemo ceniti vzajemno delo! — Darovani umotvori naj se odpošljejo na račun in riziko gori imenovanega društva, a na naslov: Todor Svrakić, predsednik, Sarajevo, Ferhadija ulica.

pr Dirigenti in dirigiranje. »Jutro« prinaša v 59. šte. od 11. marca t. l. feljton anoničnega avtorja pod naslovom »Dirigenti in dirigiranje«, kjer se je piscu vsled nepazljivosti ali vsled neznanja primerilo nekaj precej velikih napak, katere tu v interesu stvari same popravljamo. Avtor našteva koncem feljtona med bivšimi dirigenti, — »Slavni dirigenti so bili...« — torej med onimi, ki so že umrli ali pa izstopili iz aktivnega življenja, tudi skladatelja Rik. Straussa. V resnici pa Richard Strauss (* 1864) še sedaj živi in dirigira na Dunaju in je bil pred nedavnim časom v Gradcu! Pokojnemu Straussu, znanemu operetnemu komponistu in dirigentu († 1899.) pa je bilo ime Johann. — Enako omenja med bivšimi dirigenti Dalmatina Weingartnerja (* 1863. v Zadru), ki še sedaj deluje na Dunaju. Feljtonist nato nadaljuje: »Danes slove kot dirigenti silnih individualnosti... Mengelbrug v Antverpab, ... Strauss na Dunaju, ... Kusevickiz in Safonov na Ruskem l. dr.«

Dirigent Mengelbrug v Antverpnu sploh ne eksistira, pač pa slavni Mengelberg; dalje: ako je Rih. Strauss na Dunaju umrl, kdo mora biti potem ta Strauss? Kusevickij že davno ni več na Ruskem, temveč dirigira v Londonu, Parizu in v Barceloni, Safonov pa je že začetkom svetovne vojne umrl! Končno kaže precejšnjo avtorjevo površnost tudi to, da muzikalne veličine in dirigenti svetovne slave kakor je Toscanini, v feljtonu niti ne omenja.

Raznoterosti.

r 25 letnica Kosmakove smrti. Dne 15. t. m. je minilo 25 let, kar je umrl v Prostomerici pri Znojmu proslavljeni moravski pisatelj Vaclav Kosmak, plodovit novelist in romanopisec. Kosmakovi spisi imajo poleg umetniške vrednosti veliko pravno in izobraževalno vrednost. Pisal je za ljudstvo, ali med njegovimi spisi je dosti manjših slik, katere tudi mladina jako rada čita. Največ njegovih lepih podob iz življenja sta prinesla v slovenskem prevodu »Vrtec in »Angeleček«. Kosmakova »Kukutka« so prevedena tudi v hrvaščino.

r Strašen konec vohunke. Te dni je neki kmet v bližini mesta Hotina v Bukovini zašel v neko votlino, kjer je hotel počakati, da neha snežni vihar, ki ga je zalotil na poti. Ko se je oziral po votlini, je opazil na tleh neznao stvar: s sprnelo obliko pokrito segnito žensko truplo. Ko si je opomogel od prvega strahu in strašno najdbo natančneje ogledal, je kmet videl, da je bilo žensko truplo s težkimi verigami na nogah prikovano na skalo. Na tleh je mož našel beležnico, ki jo je pobral in odhitel v Hotin, kjer je vso stvar javil policiji. Tam so iz zapiskov v beležnici dognali, da je to truplo pred dvema leti izginole vohunke Magdalene Frisch, hčere poljskega lekararja in slovite lepote, ki je živela z ruskim letalskim častnikom Savromom. Z njim skupaj je vohunila najprej za rusko armado, potem za Nemce in končno za boljševike. Prizadejala sta zlasti Dennikinovi in Petljurovi armadi veliko škodo. Petljurovci so pa Savrova ujeli in ga ustrelili, Frischova jim je pa srečno ušla. Toda ko je jeseni 1921 prišlo v Hotin nekaj Petljurovih vojakov in častnikov, so Frischovo spoznali, jo ponoči ugrabili iz postelje in odvedli v bližnjo votlino, kjer so jo prikovali na skalo, jo zasramovali in jo končno prepustili usodi, češ da ji je to kazen prisodil preki sod Petljurove armade. Iz usmiljenja so ji pustili le steklenico strupa, da sama konča svoje muke. Vse to je Frischova pred smrtjo zapisala v beležnico. Njeno truplo so sedaj pokopali na pokopališču v Hotinu.

r Nove izkopine v Pompejih. V Pompejih so v obsegu pol kvadratnega kilometra odkopali deset novih hiš. Izkopavanje se vrši sedaj na nov način, tako da ostanejo hiše do prvega nadstropja popolnoma ohranjene. Tudi puščajo sedaj vse najdene predmete na mestu, tako da si more vsak gledalec točno predočiti položaj v hišah, vojašnicah, javnih kuhinjah itd., ko je prišla katastrofa.

r Izseljevanje iz Češkoslovaške. V prvem polletju 1922. se je iz Češkoslovaške republike izselilo 15.971 oseb; od teh 4939 v Ameriko, 2783 v Avstrijo in 3194 v Nemčijo.

r Moderno čiščenje cest. Povodom letošnjega praškega velesojma se priredi tamkaj posebna razstava raznih motorjev za čiščenje mestnih cest, kakor tudi o koristni uporabi mestnih smeti. Razstavijo se motorji za škropljenje in pometanje cest, za odvažanje smeti in snega, stroji za industrijsko predelavo pepela itd. Na razstavi bodo zastopane najposobnejše tvrdke vsega sveta. V Pragi in vseh drugih večjih čeških mestih hočejo uvesti moderni način čiščenja mestnih ulic s pomočjo motorjev, ki je neprimerno cenejši in popolnejši nego dosedanja primitivni način. Naj bi se za

stvar zanimal tudi novi ljubljanski občinski svet in druga jugoslovanska mesta, ki slove po svojem blatu in prahu.

Cerkveni vestnik.

e Stična. Na praznik sv. Jožefa smo praznovali veliko slovesnost. Dobili smo dva nova zvonova, ki sta oznanjala novo sv. mašo, ki jo je ta dan daroval č. P. Bernard Raznožnik iz znane Finžgarjeve rodbine z Brezij. Na novi maši je govoril č. g. kat. Soklič iz Trsta. — Bog živi novega slov. cistercijana! Novi zvonovi naj pa prinese novega blagoslova Stični in samostanu.

Socialni vestnik.

s Zakon o delovnem času v Italiji. Te dni je izšel zakon o delovnem času v Italiji. Osemurni delavnik se načelno priznava, a dovoljuje se splošne izjeme proti posebni odškodnini, posebno pa v pomorstvu in poljedelstvu. Opozicija z zakonom ni zadovoljna.

Orlovski vestnik.

Šišenski Orel ima danes, dne 22. t. mes., ob 7. uri zvečer svoj redni občni zbor pri br. Borštarnju. Udeležba obvezna za vse člane. Odbor.

Dijaški vestnik.

d Akademsko Marijina kongregacija ima v petek, 23. t. m., ob 6. uri v Marijaniški kapeli skupno sv. obhajilo. Vabljeni so tudi nekongregantisti.

d »Geografsko društvo« na ljubljanski univerzi je na svojem 111. rednem obnem zboru dne 12. marca t. l. izvolilo sledeči odbor: Savnik Roman, cand. phil., predsednik; Baš Franjo, cand. phil., podpredsednik; Bednarik Rado, cand. phil., blagajnik; Rakovec Ivan, stud. phil., tajnik; Aplenc Rikard, cand. phil., knjižničar; Beg Dušan, cand. phil., Mlinar Ivan, cand. phil., odbornika; Mlinar Helena, cand. phil., Reja Oskar, stud. phil., odbor. namestnika; Rubčić Ivo, cand. phil., Mehle Fran, stud. phil., revizorja; Četverikova Aleksandra, cand. phil., Bačar Rafael, stud. phil., Čič Viktor, stud. phil., častno razsodišče.

Turistika in sport.

Prvenstvene tekme. Letošnja nogometna prvenstvena sezona se odpre v nedeljo, 25. t. m. z drugorazrednim kluboma Slovan—Slavija in Jadran—LASK. Tekmi se vršita predpoldan na igrišču SK Primorja in sicer prva ob 9. in druga 10.30. Ker se nahajajo klubi letos v dobri formi, je pričakovati lepe in zanimive borbe.

Društvo »Atena«, teniška sekcija, naznanja, da se vrši vpisovanje za letošnjo sezono v ponedeljek, dne 26. t. m. v prostorih Sportne zveze, Narodni dom I. nadst. od 17. do 19. popoldne. Kasnejše priglasitve je pismeno nasloviti na gospo Zoro Janežičevo, Bethovnova ulica 15; te priglasitve se bodo upoštevale v kolikor bo prostor dopuščal. Po možnosti se naj oglasijo že kompletne družbe.

Polzvedovanje.

Izgubil je ruski begunec minolo nedeljo na poti od ruskih barak na Resljevi cesti mimo kolodvora do mitnice na Dunajski cesti delavsko knjižico z raznimi drugimi listinami in slikami. Pošte ni najditelj se prosi, da blagovoli stvari vrniti Ruskemu odboru na Jurčičevem trgu, hiša gospe Terzine Jenkove.

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije so kakor usneme! Najbolje varstvo proti vlagi i mrazi!

SPREJMEMO TAKOJ

GATRISTA

k polnojarmeniku. — Parna žaga »ZORA«, ČRNOMELJ.

DVA PRVOVRSTNA

JEDILONOSCA

starejše moči, RABIM TAKOJ. — CIRIL TRATNIK, Zagreb, restavracija državni kolodvor.

SPREJMEM

PRODAJALKA

prvovrstno moč, za trgovino z mešanim blagom. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1591.

FINO MAST

za USNJE, čistilo blazij, Jadran in Cipulic, čistilo za KOVINE ter toaletno MILO nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA

SV. JAKOVA TRG 9.

Špecialni mehanik išče službo, kjer bi imel po dogovoru stanovanje in hrano. — Naslov pove uprava lista pod števil. 1597.

Sposobnega, samostojnega, preizkušenega

polirja

za visoke stavbe z dolgoletno prakso, tudi v železobetonski konstrukciji, za visoke stavbe verziran, samo prvovrstno moč, takoj SPREJMEM. — Pismene ponudbe na: mestni stavbenik VILJEM TREO, Ljubljana, poštni predal 70.

Šoferja

k tovrstnemu avtu, IŠCEM. Popolnoma izkušen monter s prvovrstnimi referencami. Nastop takoj. — Ponudbe pod: »Ljubljana 1606« na administracijo lista.

Kupim gnoj,
dam tudi seno za istega.

Ponudbe: Ljubljana, poštni predal 77.

BIČEVNIKE

prave tržške in razne BIČE (gašče) dobavlja vsako množino veletrgovina OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA SV. JAKOBA TRG 9.

BOLJŠE DEKLE

srednjih let, izurjena v gospodinjstvu, z večletnim spričevalom, išče službo pri samostojnem gospodu. Gre tudi v župnišče na deželo. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod »Dobra kuharica 1617«.

NOGAVICE

ženske, otroške in moške, lepno robce, azne trakove, gumba, sukanec, bombaž, čezeno, ter drugo kratko robo in galanterijsko blago kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA SV. JAKOBA TRG 9.

Naprodaj

3000 kg SLADKEGA SENA izborna krma za krave. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod števil. 1616.

Večja množina POSTELJ popolnoma novih, v raznih imitacijah, je naprodaj v Produktivni zadrugi pleskarjev, sobo- in črkoslikarjev, r. z. z. o. z., LJUBLJANA, Gosposka ulica števil. 4.

POHIŠTVO!

Spalnice, jedilnice, kuhinje in razno upograbeno pohištvo najceneje NAPRODAJ. ERMAN & ARHAR, mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano števil. 4.

Na Dolenjskem je naprodaj **MALO POSESTVO**

obstoječe iz 2 hiš, ena s 4 sobami, kuhinjo, kletjo, dalje hleva za 4 govede, svinjak, vrt, zelenjak, 4 orale gozda, vinograd, pašnik. V hiši trgov. meš. blaga. Cena 85.000 Din. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod števil. 1600.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je moja predraga soproga, gospa

Bezek Emilija

soproga žel. uslužbenca

previdena s sv. zakramenti dne 20. marca v Gospodu zaspala. Pogreb moje drage bo v četrtek dne 22. marca ob 5. uri iz mrtvašnice dežel. bolnišnice k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. marca 1923.

BEZEK JULIJ, soprog, in ostali žalujejo.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja ob smrti naše nepozabne hčerke, sestre, tete in svakinje, gosposdične

Tilke Schunko

se iskreno zahvaljujemo vsem, zlasti onim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebno se še zahvaljujemo cenjeni rodbini Abrahamsberg za darovano ji cvetje.

Plarina, 21. marca 1923.

Žalujejo rodbini: SCHUNKO in PELICON.

RAZGLEDNICE

azlične vrste, pisemski, pisalni, trgovski, svilen, gladilni in stekleni papir. — Šipke za stelaže, vpisalne knjige in žico za cvetlice priporoča trdka

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA SV. JAKOBA TRG 9.

IŠCEM za takejšnje in poznejše dobavo

smrekovega lubja

zdravega, suhega. Ponudbe le z navedbo najnižje cene in množine (brez navedbe cene in množine ne odgovarjam) — na upravo »Slovenca« pod Lubje 1923-1950.

SRAJCE (ženske)

iz najfinejšega platna, NA-PRODAJ. Lepodvorska ulica števil. 175.

KUPIJEM po ugodnih cenah

Hostančeva drva

Ponudbe z navedbo množine vagonov in cene franco vagon na lesno trdka:

Ernest Marinc, Celje

Kapucinska ulica št. 3, I. nadst.

Pletenine

kakor jopice, zimsko perilo, nogavice, rokavice v veliki izbiri pri

A. Šinkovič nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg 19.

„DIAMALT“

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočini!

KRTAČE

ribarice, likarice, blatarice, zobne, mazalke, omela, motvoz (špaga), čevljarstvo prejo, ščetine, voski, lesene cveke, pipe za sode itd. priporoča trdka

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA SV. JAKOBA TRG 9.

Žalni spreved po blagopokojnem gospodu

Mr. Ph. Gabrielu Piccoli

lekarnarju

se vrši v četrtek dne 22. marca t. l. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Knafljeva ulica 16, na glavni kolodvor.

Ljubljana, 21. marca 1923.

Žalujejo rodbini Piccoli in Ogoreutz.

Prvovrsten lančni firnež

svitlorumen in svitlorjav zajamceno čist v sodih in ročkah,

terpentinsko olje, dekalin

in laneno olje nudimo po najnižjih dnevni cenah.

Hrovat & Komp., Ljubljana

Telefon interurb. 301. Brzjavke: Hrovatport.

Priporočajo se sledeče domače trdke:

(Ohjava 4 dinarj.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.	KLOBUKE in TELOV POTREBŠČINE Kunovar Ivan, Stari trg števil. 10
KLEPARNI: Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13 Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kollarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica števil. 28 Korn T., Poljanska cesta števil. 8.	STAVB IN GALANT. KLEPARSTVO. Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirne števil. 2
MEHANIČNA DELAVNICA: pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravljajo in prenavljajo Ludovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1	SPEDIČIJSKA PODJETJA: »Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463 Ranzinger R., Cesta na ruž. železn. 7-9.
PARNA PEKARNA: Jean Schreyer nasl. Jakob KAVČIČ, Gradišče števil. 5.	TRGOVINA Z ŽELEZNINO: Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana
	TRGOV Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15
	TRGOV Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Erjavec & Turk pri »Zlati lopati«, Valvazorjev trg števil. 7
	ZALOGA POHIŠTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta števil. 17.

Priporočajo se

preblikovalnica slamnikov
za dame in klobukov za gospode
Barborič-Završan, Ljubljana, Mestni trg 7

Prvovrstno francosko VINO

lastnega pridelka, letnik 1917. in 1921. po 20 Din in letnik 1922. po 12 Din za liter se toči od 24. t. m. naprej v Predovičevi gostilni na Ambroževem trgu št. 7, Ljubljana. — Istotam se sprejme solidna NATAKARICA na račun proti položitvi kavcije. 1610

ZA NAKUP BLAGA

za moške in ženske obleke in perila
po najnižjih cenah
se priporoča trdka

R. MIKLAUC, LJUBLJANA

Lingarjeva ulica, Pred škofijo števil. 3, Medarska ulica.

Prijatelji naznanjajo pretresujočo vest, da je gospod

Tomo Šorli

notar v Podgradu v Istri, član jugoslov. odbora itd.

dne 20. t. m. nenadoma preminul.

Pogreb blagopokojnika bo v četrtek 23. t. m. ob 4. uri v Podgradu.

Nepozabnemu prijatelju, velezaslužnemu boritelju za narodno svobodo in ujedinjenje ohranimo mi in jugoslovanski narod večni spomin.

V Ljubljani, dne 21. marca 1923.

SLOVENSKI LEKARNISKI GREMIJ V LJUBLJANI naznanja vsem svojim članom tužno vest, da je njega dolgoletni član, gospod

Ph. Mr. Gabriel Piccoli

lekarnar v Ljubljani

v soboto 17. t. m. po kratkem trpljenju preminul.

Zemski ostanki pokojnikovi se prepeljejo v četrtek, dne 22. marca ob 4. popoldne iz Knafljeve ulice 16 na Južni kolodvor.

Neumorno marljivemu tovarišu bodi ohranjen časten spomin!

Ljubljana, dne 21. marca 1923.

ZASTOPNIKA

za slovensko ozemlje, sedež Ljubljana in Maribor, iščemo. Ponudbe samo za dobro vpeljane moči sprejema

Šentjanški premožovnik And. Jakl, Krmelj, Dol.